

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 21 april 2022 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heren Andringa, mr. drs. C. Bremmer en P. de Bruijn, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heer A.L.R. Posthuma, mevrouw J.C. Schroot, de heer R.J.M. Zoetemelk en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer mr. M.N. Cramwinckel en mevrouw Spil.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van 21 april. Ik heet u allen van harte welkom, ook de mensen die thuis meekijken. Uiteraard een speciaal woord van welkom aan de heer Verkaik, de informateur, die straks zijn advies hier zal toelichten in de raad.

U ziet allen een mooie mok op uw bureau. Die is gemaakt door Zlata Demchenko, een meisje van 12 jaar. Zlata is afkomstig uit Oekraïne en verblijft op dit moment met haar familie al in Voorschoten. Zij heeft een schilderij gemaakt. Dit schilderijtje hangt al in de vleugel waar straks de vluchtelingen opgevangen zullen worden. Wij hebben er een paar honderd laten maken omdat het ongelukkig symbool staat voor waar we mee bezig zijn. De organisatie krijgt een mok. Het college moet 'm nog krijgen, maar u als raad heeft 'm vanavond al. Ik hoop dat u er heel veel plezier van heeft.

Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen.

Er is een motie aangekondigd die vreemd is aan de orde van de dag, over het Ton van der Polpad. Ik stel voor de motie toe te voegen als agendapunt 13. Verder stel ik voor om agendapunt 11, de voorbereiding van de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland van 9 mei, te laten vervallen, want er zijn nog geen stukken beschikbaar. Ten aanzien van de spreektijden stel ik voor dat wij 9 minuten per fractie hebben en 16 minuten voor het college. Dat is exclusief agendapunt 7, het verslag, de rapportage, van de informateur, waarop geen spreektijden van toepassing zijn. Ik constateer dat de raad instemt met deze voorstellen.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 29 maart 2022, 30 maart 2022 en 14 april 2022

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Hiervoor zijn geen aanmeldingen ontvangen.

5. Hamerstukken:

5.1. Opvang vluchtelingen Oekraïne (raadsregistratienummer Z/22/64156/296372);

5.2. Kadernota RDOG 2023 RDOG Hollands Midden (Hecht) (raadsregistratienummer Z/22/63011/289570)

De voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Rapportage informateur

De **voorzitter**: Na de gemeenteraadsverkiezingen kreeg de informateur, de heer Verkaik, de opdracht om met alle fracties in gesprek te gaan. Het doel was om de mogelijkheden te verkennen voor een brede coalitie teneinde bij te dragen aan een stabiel bestuur voor Voorschoten. De heer Verkaik biedt straks het eindrapport van de informatiefase aan. Na de presentatie krijgt u eerst de gelegenheid om vragen ter toelichting te stellen aan de informateur. Daarna voert u het onderlinge politieke debat over het advies, waarbij uiteraard iedere fractie de gelegenheid krijgt om het woord te voeren. Indien nodig volgt een korte tweede termijn, als u daar behoefte aan heeft. Daarna gaan we over tot stemming. Ik constateer dat de raad instemt met deze afdoeningswijze.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter, ik krijg een melding dat de livestream het niet zou doen.

De **voorzitter**: Echt? Voor sommige mensen is dat heel goed geweest. Ik vraag de griffie of ze hiernaar wil kijken. Zojuist deed de livestream het wel. We schorsen even om naar de verbinding te kijken.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Op alle laptops doet de livestream het. Wellicht heeft iemand thuis een slechte internetverbinding.

De heer **Andringa** (D66): Hij zal wel in Leidschendam wonen!

De **voorzitter**: Precies, hij zal wel in Leidschendam wonen. Dat waren niet mijn woorden, maar de woorden van de heer Andringa. Dan is het woord nu alsnog aan de heer Verkaik om het rapport dat u gaat indienen, toe te lichten.

De heer **Verkaik**: Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de raad. Een relatief groot aantal van u heb ik persoonlijk al mogen spreken tijdens de gespreksronden, want u mag van een informateur verwachten dat hij met alle fracties het gesprek aangaat over hoe zij tegen de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen aankijken, hoe zij hun rol in die uitslag zien en hoe zij de rol van andere partijen in die uitslag zien. Ik ga mijn verslag niet voorlezen, want dan zijn we vanavond om 23.00 uur nog niet klaar. U heeft het gekregen. Ik zal mijn hoofdbevindingen kort toelichten. De gesprekken die ik heb gevoerd, waren allemaal zeer open en heel constructief. Daar wil ik u allen op deze wijze nogmaals dank voor zeggen, want zonder die houding kom je geen stap verder met elkaar.

De essentie van wat ik in die gesprekken heb ingelegd, is dat politiek mensenwerk is. U bestuurt als raad de gemeente. Het college is uw dagelijks bestuur. Beide gremia moeten eigenlijk een team zijn met verschillende talenten, maar wel met respect voor elkaar en met een gunfactor voor elkaar. Als die er niet is, bouw je niet aan de toekomst van Voorschoten. In mijn gesprekken heb ik het accent dus gelegd op de persoonlijke verhoudingen en op wat men van elkaar vindt. Alle fracties hebben aangegeven dat de uitslag van de verkiezingen weinig verandering aanbrengt in de politieke samenstelling van de gemeenteraad. Plat gezegd: de VVD heeft een restzetel verloren en Voorschoten Lokaal heeft er een zetel bij. Voorschoten Lokaal heeft er natuurlijk vier zetels bij, maar ik redeneer vanuit de lokale partijen die in Voorschoten actief zijn geweest. Daarmee is het politieke beeld van de gemeenteraad niet heel erg veranderd en is de samenstelling een heel, heel, heel klein beetje veranderd.

In alle gesprekken die ik heb gevoerd, hebben alle fracties uitgesproken dat ze vinden dat er besluitkracht in Voorschoten moest komen. De afgelopen vier jaar schijnt u niet te hebben geëffectueerd in een grote besluitkracht als gemeenteraad en als college. In de verkiezingsuitslag is de VVD de grootste partij gebleven. Voorschoten Lokaal is de winnaar van de verkiezingen. Dat mag je wel een beetje mitigeren, maar het is de enige partij die gewonnen heeft. Zo zie ik het. Wat mij betreft is daarmee het startpunt gelegd voor de puzzel van welke partijen met elkaar het gesprek moeten gaan voeren: ik vind dat de grootste partij en de grootste winnaar met elkaar moeten kijken hoe zij het bestuur van Voorschoten zien. Die vraag heb ik overal neergelegd: hoe kijken jullie aan tegen het motorblok van de VVD en Voorschoten Lokaal? Zo noemde ik dat meestal in die gesprekken. Ik mocht het van Bert Jan niet zo zeggen; dus excuus dat ik het zeg, maar je ziet dat onbekend onbemand maakt. Dat is voor een lokale partij in Nederland wel vaker zo. De andere fracties konden de politieke positie van Voorschoten Lokaal niet goed duiden. Er was ook heel veel onrecht onderbuikgevoel over de fractie; dat kan ik achteraf zo zeggen. Ik bedoel over de partij, niet over de fractie, want dan heb je het over de mensen. Er waren veel vooroordelen en onderbuikgevoelens over Voorschoten Lokaal. Als ik dit bij de andere partijen neerlegde, moesten ze constateren dat dit misschien wel zo is. Ik heb dit natuurlijk ook neergelegd bij Voorschoten Lokaal, dat daar verdomd goede antwoorden op kon geven aan de andere partijen. Het belangrijkste antwoord ... De informatieronde gaat niet over personen, maar ze hebben een verdomd sterke wethouderskandidaat voorgedragen, Hans van der Elst, u allen bekend. Dat is ook een teken van vertrouwen.

Daarmee kom je uiteindelijk tot de rest van de puzzel. Mijn advies aan u als gemeenteraad is om een coalitie te vormen van de VVD, Voorschoten Lokaal, D66 en het CDA. Die laatste twee moet ik andersom zeggen, want het CDA is groter dan D66; excuus daarvoor. In mijn ogen geeft deze coalitie het beste antwoord op de uitslag van de verkiezingen, enerzijds qua winnaar en grootste partij en anderzijds qua politieke kleur die de kiezer heeft laten zien door de samenstelling van de raad. Tot zover mijn toelichting. Ik hoor graag of er vragen zijn.

De **voorzitter**: Zijn er vragen aan de informateur?

De heer **Posthuma** (PvdA): Meneer Verkaik, dank u wel voor uw woorden, uw inleiding en het begeleiden van het hele proces. U zei in uw betoog dat politiek over persoonlijke verhoudingen gaat, maar het stuk en wat u net zegt, gaan ook over de inhoud. Ik ben benieuwd wat u met de partijprogramma's van de verschillende partijen heeft gedaan. Heeft u die partijprogramma's echt bestudeerd en naast elkaar gelegd? Daarover kan ik in de rapportage wat minder terugvinden.

De heer **Verkaik**: Dat klopt, omdat ik daar niks mee gedaan heb. Ik vind dat ook niet bij de rol van de informateur horen. Dat is de formatie; dan ga je de partijprogramma's naast elkaar leggen. Wat ik wel heb gedaan, is aan alle fracties vragen van welke punten zij vinden dat die moeten terugkeren in het coalitieakkoord: wat vinden partijen belangrijk? Dat heb ik ook opgeschreven in mijn eindverslag. Eigenlijk waren bestuurskracht, woningbouw, duurzaamheid en maatschappelijke voorzieningen de grootste gemene delers bij alle partijen. Daar zat geen verschil tussen. Ik heb natuurlijk ook doorgevraagd aan de fracties, want mijn rol was om te kijken hoe ze dat formuleren en hoe stevig dat is. Daar kwamen geen onoverwinbare tegenstellingen uit.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Aansluitend op de vraag van de heer Posthuma: in uw advies spreekt u van "een coalitie met programmatisch relatief veel overlap". Dat poneert u nogal. Waarop baseert u dat als u zegt dat u bewust niet naar de programma's gekeken heeft?

De heer **Verkaik**: Zoals u had kunnen verwachten, is het antwoord hetzelfde als het antwoord dat ik zojuist gaf. Ik baseer dat op de antwoorden op mijn vraag waarvan men het belangrijk vindt om het in het coalitieakkoord op te nemen en wat ergernis oplevert als dat in het coalitieakkoord komt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik denk dat er vrij veel overlap is op de drie hoofdpunten. Laat ik dan een andere vraag stellen. U spreekt van "een akkoord op hoofdlijnen met prioriteiten". Dat impliceert dat de details nog volgen. Tegelijkertijd onderstreept u het belang van bestuurskracht en het nemen van concrete besluiten. Hoe rijmt u die twee met elkaar? Het uitstellen van details is immers juist niet heel bevorderlijk voor het snel met concrete voorstellen komen om daar als raad mee aan de slag te gaan. Hoe ziet u dat voor zich?

De heer **Verkaik**: Ik heb dat advies gegeven met nog een extra advies erbij: door het op hoofdlijnen te schrijven, kan je beter vormgeven aan de burgerparticipatie. U heeft er gelijk in dat dit ten

coste gaat van de snelheid van de besluitvorming, maar je krijgt wel een gedegen besluitvorming. Als je het coalitieakkoord nu tot in details gaat schrijven, ben je vier maanden bezig om alle partijen te horen en dan tot een coalitieakkoord te komen - dat is niet goed voor de bestuurskracht van Voorschoten - of je negeert de participatie van de samenleving. Het is misschien een suboptimale keuze, maar het is wel een bewuste afweging van mij geweest om het zo voor te stellen. U mag daar natuurlijk mee doen wat u wil; het is maar een advies.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dank u wel voor de antwoorden. Ik snap heel goed dat u naar de prioriteiten heeft gekeken. De prioriteiten die er staan, zijn ook de prioriteiten van de PvdA, maar het gaat natuurlijk niet om wat de prioriteiten zijn maar om hoe invulling wordt gegeven aan die prioriteiten. Als u geen vergelijking heeft gemaakt met de partijprogramma's, kunt u niet zeggen dat daarin programmatisch veel overlap is. Ik kan namelijk een aantal dingen opnoemen van het partijprogramma van de VVD waar ik het absoluut niet mee eens ben. Volgens mij geldt dat ook voor een aantal andere partijen. Ik ben dus benieuwd hoe u dat ziet.

De heer **Verkaik**: Er spelen hier twee aspecten een rol. Ten eerste is het een coalitieakkoord op hoofdlijnen. De uitwerking volgt in een later stadium, waarbij die verschillen wel boven tafel komen. Ik ben er heilig van overtuigd dat de verschillen overbrugbaar zijn. Ik ga ze niet benoemen, want dan bemoei ik me met de inhoud van een coalitieakkoord. Dat wil ik nu niet doen, maar eigenlijk hadden alle partijen één grote coalitie kunnen zijn. Dat is echter politiek onhaalbaar en ook onwenselijk, zoals ook door een aantal fracties is uitgesproken. Je gaat natuurlijk niet een coalitie met de hele raad vormen, maar de verschillen zitten meestal in details van de uitvoering. Het is af en toe ook geven en nemen, een wederzijdse gunfactor. Daardoor denk ik dat deze vier partijen er met elkaar uit kunnen komen. Maar nogmaals, daarmee zeg ik niks ten nadele van de andere partijen, want ook GroenLinks ... Daar heb ik ook nog een tweede gesprek mee gehad. Je moet als informateur uiteindelijk met een advies komen en daar moet je keuzes in maken. Maar ook GroenLinks vond ik een goede coalitiepartij. Ik heb GroenLinks in mijn tweede variant gekozen. Dat kwam enerzijds door de voorkeur die GroenLinks zelf uitsprak en anderzijds door hoe GroenLinks aankijkt tegen een eigenlijk rechts motorblok. Dat zijn de afwegingen ten aanzien van GroenLinks, maar ook GroenLinks zou een zeer capabele bestuurderspartij zijn.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb twee vragen. De informateur spreekt van "een brede coalitie", maar komt vervolgens met een coalitie zonder linkse partijen. Hoe is dat "een brede coalitie"? De informateur geeft net ook aan dat eigenlijk alle partijen in de coalitie zouden kunnen zitten, maar dat dat niet wenselijk is. Dat is waar; dat is inderdaad niet wenselijk, want dan worden de politieke discussies niet meer in de raad gevoerd. De visie van de SP is dat dit ook het geval is als er zo'n grote meerderheid van vijftien zetels in de coalitie is: dan worden de politieke discussies niet in de raad gevoerd, maar in de achterkamertjes van de coalitieonderhandelingen, zeker als er alleen een coalitieakkoord op hoofdlijnen is. Hoe denkt de informateur dat dat uit gaat pakken?

De heer **Verkaik**: Dank u wel voor deze vraag. U heeft dit ook in het gesprek met mij zo gehoord. Niet alle fracties waren het met dat standpunt eens. Ik heb verschillende fracties gevraagd hoe zij aankijken tegen de kwaliteit van de democratie en de omvang van een coalitie; dat is eigenlijk het vraagpunt dat voorligt. Mijn visie daarop is: bij een ruime coalitie - 15 van de 21 zetels is relatief ruim - zou mijn advies aan de coalitiefracties zijn om niet een soort fractiediscipline te hebben. Je moet ook streven naar een meerderheid in de raad. In de politiek gebeuren ongelukken als de coalitiefracties zich in een keurslijf van een college gepropt voelen. Dat is onwenselijk. Met een ruime coalitie kunnen de volksvertegenwoordigers, ook van de coalitiepartijen, juist meer hun eigen afweging maken. Ik denk dus dat dit de democratie juist ten goede komt.

De heer **Maassen** (SP): En is "een brede coalitie" zonder linkse partijen wel een brede coalitie?

De heer **Verkaik**: Ik stel voor dat u die vraag gaat stellen in uw onderlinge ronde, want de kwalificaties "rechts" en "links" vind ik een beetje ouderwets. Ik denk dat elke partij zichzelf rechts of links voelt en daar misschien beter antwoord op kan geven dan ik.

De heer **Maassen** (SP): Met dat antwoord ben ik niet tevreden, want de opdracht waarmee deze informateur op pad is gestuurd, is het formeren van een brede coalitie. De informateur komt met deze invulling van "een brede coalitie". Ik wil dus echt een inhoudelijk antwoord op mijn vraag. Het is zijn opdracht en we bespreken nu zijn invulling van die opdracht. Is dit een brede coalitie?

De **voorzitter**: Ik denk dat de informateur daar invulling aan heeft gegeven: ja, hij ziet het als een brede coalitie. Daarmee is volgens mij antwoord gegeven op de vraag.

De heer **Verkaik**: Misschien kan ik daar nog iets aan toevoegen. Als ik de heer Maassen zo hoor, bestaat er een verschil van inzicht in wat "een brede coalitie" is. Je kan het getalsmatig zien of je kan het bekijken op het politieke spectrum. Daarover verschillen de meningen, ook tussen de fracties: wat noemen we nu "breed"? Nogmaals, wat de programmatische invulling betreft vind ik dat je de partijen die in deze gemeenteraad zitten, niet direct een-op-een kan spiegelen met hun eventuele Haagse evenknie. Daarom zeg ik dat "rechts/links" op het punt van lokaal beleid wat mij betreft niet ter zake doet. Natuurlijk kan je iets vinden van sociale woningbouw en het armoedebeleid, maar ik kan u vertellen dat ik van een aantal partijen dingen hoorde waarmee zij linkser zijn dan bijvoorbeeld uw linker buurman van wat u "een rechtse partij" zou noemen.

De heer **Maassen** (SP): En hij mocht toch links van mij zitten!

De heer **Andringa** (D66): Dank aan de informateur voor zijn grondige werk en de plezierige gesprekken die wij met hem hebben mogen voeren. Het is geen makkelijke opdracht. Formateur of informateur zijn is nooit een makkelijke opdracht, zeker met een uitslag zoals de onze in Voorschoten, met vier partijen met vier zetels. Ik denk dat het redelijk uniek is dat de vier grootste partijen evenveel zetels hebben. Dat komt niet zo vaak voor in Nederland. Ik denk dus dat het een ingewikkelde puzzel geweest is. Dus dank voor het werk dat u verricht heeft. Mijn vraag sluit een beetje aan op eerdere vragen van andere partijen en gaat over de motivatie van het advies. U geeft een heel duidelijke en ook heel begrijpelijke motivatie: met de VVD als de grootste partij en Voorschoten Lokaal als de enige partij die een zetel gewonnen heeft, ligt het voor de hand dat die twee voor een komende coalitie het gesprek aangaan. Iets minder onderbouwing van uw keuze komt zowel bij het CDA als bij onze eigen partij aan het licht. Omdat GroenLinks groter is dan wij, ben ik nog op zoek naar iets meer inkleuring van wat u heeft gezegd over recht doen aan de keuze die de kiezer gemaakt heeft. Want in alle eerlijkheid zeg ik dat meer kiezers voor GroenLinks hebben gekozen dan voor D66. Recht doen aan de keuze die de kiezer gemaakt heeft, kan dus ook een andere impact hebben. Ik ben dus benieuwd of u die opmerking misschien nog iets meer kunt inkleuren.

De heer **Verkaik**: Ja, dat kan ik. Ik heb dat net ook uitgesproken, alleen misschien wat meer verduidelijkt richting GroenLinks. GroenLinks heeft een duidelijke voorkeur uitgesproken voor in wat voor coalitie het wil zitten. Daardoor was er een wat grotere afstand tot wat ik "het motorblok VVD en Voorschoten Lokaal" noem. Nogmaals, programmatisch kunnen alle partijen hier met elkaar door de deur. Natuurlijk zijn er robbertjes te vechten, maar dat hoort erbij; dat is politiek. Het heeft voornamelijk te maken met de voorkeuren die GroenLinks heeft uitgesproken en de puzzel die je uiteindelijk moet leggen. Nogmaals, daarom heb ik wel een soort tweede variant. Politiek is keuzes maken. Ik was ooit politicus. Dat ben ik nu niet. Ik kan dus ook zeggen dat ik geen keuze maak, maar dat zou ik erg zwak vinden van een informateur. Ik heb om die reden dus de tweede variant genoemd. Opnieuw complimenten voor GroenLinks, want ook dat was een heel serieuze kandidaat. Nogmaals, in de afweging tussen die twee coalities was deze coalitie toch het beste. Dat heeft te maken met de winnaar en de grootste - dat is een voeding, maar dat heb je ook met die andere variant - en daarna met de balans. Ik ga me niet uitspreken over het politiek spectrum, want dan gaan we weer over rechts en links praten, maar je ziet dat de kiezer een bepaalde richting heeft gekozen. Daar pasten deze partijen in mijn ogen het beste bij. Ik moet eerlijk zeggen dat in de gesprekken, zoals ik net tegen de heer Maassen zei, partijen die in de volksmond rechts zijn, soms nog linkser waren dan linkse partijen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ook van onze kant dank voor de vele uren die erin zijn gaan zitten en voor de gesprekken die u gevoerd heeft. U heeft het over een tweede keuze, maar dan kom ik bij de vraag van de heer Andringa. In die tweede keuze valt het CDA eruit, terwijl we toch groter zijn dan D66. Wat is daar de motivatie van?

De heer **Verkaik**: GroenLinks is ook groter dan D66. Laat ik zeggen dat dit gewoon wordt ingegeven door de voorkeur van GroenLinks. Dat is niks ten nadele van de andere partijen. Dat heeft te maken met ... Nee, ik ga dat niet uitspreken, want het waren vertrouwelijke gesprekken. De opstelling van GroenLinks ... Ik snap dat u denkt: jeetje, dan ben ik straks het stiefkindje van de coalitie. Maar dat is niet zo. Het is gewoon een puzzel die gelegd moet worden. "Breed" was in mijn geval de vier partijen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder geen vragen aan de informateur zijn. Ik dank op dit moment de informateur. Blijft u nog even bij het debat. We komen nu toe aan het politieke debat over het advies van de informateur, indien daar behoefte aan bestaat.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het schemerde zojuist al een klein beetje door in mijn vragen, maar het verbaast de SP nogal om een advies te lezen waarin een coalitie van vier partijen wordt voorgesteld. Het is voor het eerst in de geschiedenis van Voorschoten dat een vierpartijencollege wordt voorgesteld. Ik kan me nog heel goed de politieke discussie herinneren van rond 2010, toen ik in Voorschoten kwam wonen. Voor een flink deel, een meerderheid, van de gemeenteraad - tenminste, een latere meerderheid - was het in 2010 een verkiezingsthema dat er een college met twee wethouders moest komen en niet met drie, want dat was veel te veel. Het waren de partijen VVD en ONS Voorschoten die daar toen een heel groot punt van maakten en die toen ook met z'n tweeën, met twee wethouders, het college vormden. Dat bleek overigens niet haalbaar, maar dat is een ander verhaal. Een driepartijencollege is logisch. Er zijn vanuit vijf partijen combinaties denkbaar waarmee je een driepartijencollege met een meerderheid kan maken. Waarom zou je dat dan niet doen? Iedere meerderheid in deze zaal is immers een afspiegeling van de uitslag van de verkiezingen. Waarom zou je dan artificieel een vierde partij erbij halen? Wat mij en de SP betreft haal je de politieke discussie dan uit de gemeenteraad en verplaats je die naar de coalitieoverleggen. Er zit nog een ander nadeel aan. Dat heeft te maken met het punt waar ik zojuist mee opende, het aantal wethouders. Er wordt ook voorgesteld om met vier wethouders te gaan werken. Uit het voorstel van de informateur lees ik dat dat dan om vier fulltimewethouders gaat. Tenminste, dat staat er niet met zoveel woorden, maar dat wordt wel geïmpliceerd omdat er wordt gesproken over extra tijd om dingen te kunnen doen. Vier wethouders betekent vier salarissen en weer hogere uitvoeringskosten voor het college. En dat terwijl een van de partijen die nu in het college komt, gedurende haar hele bestaan eigenlijk maar één punt naar voren heeft gebracht, namelijk dat de gemeente te veel geld uitgeeft aan onzinnige dingen en dat dat niet zou moeten. Vervolgens is het voorstellen van een extra wethouder, waardoor de kosten omhooggaan, het eerste wat die partij gaat doen als ze in collegeonderhandelingen komt. Ik vind dat niet goed uit te leggen. Daarom zou de SP niet kiezen voor een vierpartijencollege.

Ik heb ook al aangegeven dat de SP het vreemd vindt dat een "breed college" wordt voorgesteld maar dat er geen enkele linkse partij in dat "brede college" zit. Er zijn natuurlijk nuanceverschillen, maar de partijen die in het algemeen worden gezien als de linkse partijen, komen met z'n drieën in de oppositie terecht, terwijl er bij de verkiezingen ongeveer 3.500 dorpsgenoten op een linkse partij hebben gestemd. Het "brede" college dat nu wordt voorgesteld, lijkt die stemmen dus niet te vertegenwoordigen. Er is van alles te zeggen voor het wel of niet kiezen voor een centrumrechts college, maar noem het dan ook "een centrumrechts college" en ga niet net doen alsof je een breed college hebt dat alle richtingen vertegenwoordigt als dat niet het geval is.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben op 16 maart onze vier zetels behouden. Dat is een evenaring van onze beste verkiezingsuitslag ooit, hoewel we van een oppositiepartij naar een coalitiepartij gegaan zijn, wat altijd risicovol is. We waren en zijn onze achterban dus allereerst ontzettend dankbaar. We vinden het ook vanzelfsprekend dat de inzet van een politieke partij die succesvol is bij verkiezingen, hoort te zijn om deel te nemen aan de coalitie. Er wordt vaak gesproken over "recht doen aan de uitslag" en "welke collectie van partijen doet recht aan de uitslag?" Ik geloof daar eerlijk gezegd niet zo in. Achter iedere zetel staan kiezers en het is niet zo dat sommige kiezers bij sommige verkiezingen iets meer gehoord moeten worden dan andere kiezers. Het komt er uiteindelijk op neer dat je een meerderheid zoekt in een raad. Die meerderheid gaat het dan samen doen. Zo'n coalitie wordt dan gevormd op basis van een gezamenlijke visie. Die visie moet de basis van de slagkracht zijn van de coalitie. Er is inderdaad gesproken over "een brede coalitie"; daar hebben we om gevraagd. Dat kun je inderdaad op twee manieren definiëren, zoals meneer Verkaik net aangaf: op basis van het zetelaantal of op basis van draagvlak in de samenleving. Het voorstel dat er nu ligt, is een "zo veel mogelijk over rechts"-college; de heer Maassen verwees daar al naar. Je kunt er vraagtekens bij zetten of dat inderdaad de meest logische interpretatie is van "een brede coalitie", maar uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat die gezamenlijk formerende partijen een gezamenlijke visie kunnen formuleren. Als die er ligt, is dat een visie waar de meerderheid van de bevolking achter staat en dan zullen we het daarmee moeten doen.

Met betrekking tot die visie constateert GroenLinks dat een ruime meerderheid van de kiezers gestemd heeft op partijen met uitgesproken ambities, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en voorzieningen. Dat waren ook speerpunten van GroenLinks. Natuurlijk is het aan iedere partij

om zelf de aan kiezers gedane beloften in te vullen. Maar wat GroenLinks betreft betekent recht doen aan de uitslag ook dat hieraan invulling gegeven moet worden binnen dat nieuwe college. Ondanks de claim van een grote programmatische overlap zien we daar toch echt een flink gat tussen de programma's van partijen. Daarbij wordt ook nog eens gezegd dat het echt nodig is om scherpe prioriteiten te stellen. De makkelijke uitweg van "we gaan gewoon alles doen en we gooien er wat geld tegenaan" zal 'm dit keer dus ook niet worden. We zijn benieuwd hoe de formerende partijen dat gat de komende periode willen gaan dichtten. Onze fractie ziet het in ieder geval, ongeacht de uitkomst van de formatie, als haar taak om als raad ook aan deze kant van de uitslag recht te doen. Daar zullen wij ons voor inzetten als een van de vier grootste fracties.

Dat brengt me bij de opmerking over de bestuurskracht en de regionale oriëntatie. Het zal, ook gezien onze campagne, niemand verbazen dat wij die volledig kunnen onderschrijven, in ieder geval in de hoofdlijnen zoals die hier neergezet zijn. In het raadsvoorstel wordt gesproken over het doorgeleiden van al die suggesties naar het presidium. Dat klinkt heel gevaarlijk als "we zetten er een commissie op en het komt wel goed", maar daar zitten we dan uiteindelijk zelf bij. Ik stel voor dat we dit als presidium en als raad inderdaad gaan oppakken. Er zijn inderdaad kwesties, bijvoorbeeld het vertrouwen tussen college en raad. Over de oorzaken daarvan kunnen we lang discussiëren, maar ook specifiek met het oog op de formatie is het nu belangrijk dat er helderheid gegeven wordt vanuit de fracties hier in de raad. Het grote probleem is wat GroenLinks betreft het consequent doorschuiven van besluiten. Dat heeft niet zozeer te maken met het college dat er zit, maar heel erg met de daadkracht die de raad heeft en de bereidheid om moeilijke besluiten te nemen. We hebben te vaak gezien dat het doorschuiven bijna automatisch gaat zonder dat er eigenlijk alternatieven op tafel komen. Als GroenLinks hebben wij in deze campagne heel bewust ervoor gekozen om zo veel mogelijk concrete keuzes te maken. Kijkend wat er op tafel ligt in het voorstel voor de formatie denken we dat er nog wel het een en ander openstaat op het gebied van die concrete keuzes. We hebben het net gehoord: we krijgen een raadsvoorstel op hoofdlijnen en dan gaan we het uitzoeken met de burgers. In onze beleving heeft de burger ook net gesproken in de verkiezingen, zullen we ook daarmee iets moeten doen en is het niet zaak om het nu weer allemaal terug te leggen bij de burgers. Wij denken dat het zowel voor de coalitie als voor de oppositie, hoe die er straks ook uitziet, belangrijk is dat in de komende periode helder is welke kant het college op wil en welke kant de raad op wil. Dan klinkt "een akkoord op hoofdlijnen" heel mooi, maar het kan ook heel gemakkelijk een excuus worden om alle besluiten die wat ongemakkelijk zijn, zeker als je met vier partijen aan tafel zit - want dat zijn veel partijen - door te schuiven naar een latere datum. Dan zijn we waarschijnlijk weer precies waar we ook in de vorige periode ongewild terechtgekomen zijn. Dat zou wat ons betreft funest zijn voor de bestuurskracht. We willen graag van de andere fracties horen hoe zij hiertegenover staan en hoe zij dat akkoord op hoofdlijnen voor zich zien.

Samengevat: we zien dat er veel steun is voor de prioriteiten van GroenLinks. Dat doet ons deugd. Daaraan zouden we graag handen en voeten geven vanuit een collegedeelname. Daar zijn we nog altijd toe bereid, mocht er in de formatie iets scheeflopen. Er is een tweede voorstel gedaan; daar zitten wij bij. Maar ook als dat niet zo is, zien wij vanuit de raad die rol met vertrouwen tegemoet en zullen we ook de komende periode constructief daarop inzetten, zoals u ons allen kent.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Nogmaals dank aan de heer Verkaik voor het verslag en zijn werk. D66 was verheugd over de uitslag. Wij zijn van twee zetels en een nipte restzetel naar een ruime drie zetels gegaan. Hoewel de opkomst bij deze verkiezingen lager was, hebben we ook in absolute zin meer stemmen gehaald dan vier jaar geleden. We zien dit als een bevestiging van de koers die we de afgelopen vier jaar gevaren hebben als een partij die probeert daadwerkelijk dingen te bereiken in het dorp en besluiten te nemen en die verantwoordelijkheid neemt, maar ook probeert na te denken over hoe je processen zo organiseert dat we meer hebben dan een collectie van standpunten en dat we daadwerkelijk dingen bereiken. Vanuit dat perspectief zal het u niet verbazen dat we bij de informateur hebben aangegeven dat we, als dat gewenst is en in de wetenschap dat we als vijfde partij daarover niet zelf keuzes kunnen maken, graag bereid zijn om weer verantwoordelijkheid te nemen op inhoud, op basis van de zaken die we willen bereiken. D66 hoeft niet in een coalitie te zitten om in een coalitie te zitten, maar als we het gevoel hebben dat we een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkelingen in ons dorp, willen we die bijdrage graag leveren. Dat hebben we aangegeven. We hebben ook aangegeven dat we uiteraard niet één partij uitsluiten. Wij voelen ons gezegend door het feit dat we in een dorp wonen waarin het politieke klimaat zo is dat we in deze gemeenteraad allemaal redelijke partijen, redelijke fracties en redelijke mensen hebben waarmee zaken te doen zijn en waarmee je kan samenwerken. Dat is heel plezierig.

Gelijktijdig deel ik best een beetje de zorg die zojuist zowel door de heer Maassen als door de heer Deuzeman werd verwoord. Zij hadden het over "een centrumrechts akkoord". Zoals ik zei, willen wij op inhoud iets bereiken. Het zal u niet verbazen dat D66 als insteek heeft om een zo progressief mogelijk coalitieakkoord voor elkaar te krijgen. Dat was vier jaar geleden onze insteek en dat is ook nu weer onze insteek. Dat is uiteindelijk wat wij in ons dorp willen bereiken. Wij willen op de inhoud dingen voor elkaar krijgen. Het zal u niet verbazen dat die inhoud over het algemeen een progressieve inhoud is. Dat is dus ook nu onze insteek. Wij waarderen de analyse die de heer Verkaik van de programmatische overeenkomsten heeft gemaakt op basis van de gesprekken die hij met iedereen gevoerd heeft. Wij hebben de gesprekken met alle andere partijen niet kunnen voeren. We moeten daarin dus op zijn oordeel vertrouwen dat die analyse van die programmatische overeenkomsten klopt. Dat zal de komende tijd moeten blijken. Uiteindelijk staan we niet aan het eind van een proces. We bespreken een verslag waarbij het klinkt alsof we aan het eind van een formatieproces zitten, maar we zitten natuurlijk nog maar aan het begin. De komende weken zullen we, als deze raad instemt met het advies of met het raadsvoorstel dat voortkomt uit dit advies, met vier partijen het gesprek moeten gaan voeren. De insteek van D66 in dat gesprek zal zijn om te komen tot een goed, inhoudelijk en progressief coalitieakkoord waarmee wij er vertrouwen in hebben dat we het dorp verder helpen. Daarmee steek ik ook meteen een hand uit naar de heer Maassen, de heer Deuzeman en de heer Posthuma: voed ons dus met de progressieve ideeën die u graag in het coalitieakkoord terug zou willen zien, zodat we ook dat geluid kunnen meenemen.

De heer **Maassen** (SP): Om te beginnen: dank voor die uitnodiging. Maar was het niet logischer geweest om een progressief collegeakkoord met progressieve programmapunten te sluiten met partijen die ook progressief zijn?

De heer **Andringa** (D66): Ik begrijp uw vraag goed. Ik zal er geen geheim van maken dat wij hebben aangegeven dat wij de afgelopen vier jaar heel plezierig met GroenLinks hebben samengewerkt en dat we daar ook de komende vier jaar wel heil in zouden zien. Dat is onze analyse, maar dat neemt niet weg dat wij niet de partij zijn die aan die tafel kan dicteren wie aan die tafel zitten. We zijn de vijfde partij in het dorp en wij hebben het volste vertrouwen in de analyse van de informateur dat we ook een heel goed akkoord kunnen sluiten met het CDA, Voorschoten Lokaal en de VVD. Maar onze eerste voorkeur - daar zal ik eerlijk over zijn - is inderdaad geweest om ook GroenLinks aan die tafel uit te nodigen. Daar ben ik open over.

Er liggen nog twee concrete vragen: de vraag van de heer Maassen over de vier partijen en de vraag van de heer Deuzeman over de hoofdlijnen. Over die vier partijen: meneer Maassen, u vindt mij aan uw zijde in het streven naar een opener debat in deze raadzaal, maar ik draai het eerlijk gezegd precies om. De reden is als volgt. Het is misschien niet het mooiste aan de politiek, maar het is soms wel de realiteit in de politiek: kleine meerderheden hebben de neiging om heel gesloten meerderheden te zijn. De reden daarvan is dat als er één stem wegvalt, als een coalitie één of twee zetels overhoudt, coalities over het algemeen nogal de neiging hebben om in een kramp te schieten: we moeten een hele strikte coalitiediscipline handhaven, want als er één stem wegvalt, valt de meerderheid weg en dan stort het ineen. Dat is misschien niet goed, want ik denk dat wij het er met elkaar over eens zijn dat het veel mooier zou zijn als een college in alle openheid zijn voorstellen in de raad zou leggen zonder dat het zich gedwongen zou voelen om die raadsvoorstellen ook door de raad heen te loodsen. Gelijktijdig: een wethouder die een raadsvoorstel neerlegt, doet dat vanuit de overtuiging dat dat het beste beleidsvoorstel voor het dorp is en wil dus ook dat dat voorstel aangenomen wordt. Mijn ervaring - niet alleen in de afgelopen vier jaar maar ook in de jaren hiervoor, toen ik bijvoorbeeld lokaal in Den Haag werkte en andere gemeenteraden heb geadviseerd - is dat hele nipte meerderheden eigenlijk altijd de neiging hebben om gaandeweg hele verkrampde meerderheden te worden. Mijn overtuiging is dus juist dat een vierpartijencoalitie de kans geeft om wat meer ontspannen met elkaar samen te werken, in de wetenschap dat er geen man overboord is als er eens een keer een stem of twee stemmen wegvallen. Het interessante proces dat daardoor tot stand komt, is dat niet alles aan de voorkant dichtgeregeld wordt en dat je een opener commissiedebat krijgt. Daarin ontstaan juist de mooie amendementen, moties en ontwikkelingen die voorstellen vaak beter maken. Het gaat namelijk niet alleen om de vraag of een meerderheid voor of tegen een bepaald voorstel is, maar om de vraag of een voorstel in de raad komt met de ruimte om daarover een open discussie te voeren en tot amendementen te komen of dat het aan de voorkant al zo is dichtgeregeld dat die discussie eigenlijk nooit op gang komt.

De heer **Maassen** (SP): Meneer Andringa, ik ga u een beetje uit de droom helpen. De meest dicht-geregelde coalitie die ik ooit heb meegemaakt, was in de provincie Zuid-Holland met een meerderheid van 40 tegen 15. Daar was werkelijk helemaal niets te doen. Die was volledig dichtgeregeld en had eigenlijk maar één punt: de oppositie zo weinig mogelijk gunnen. Het is dus ook een beetje mijn ervaring waardoor ik zeg: laten we nou niet een te grote meerderheid nemen, want dan kan je als oppositie eigenlijk vier jaar vakantie houden.

De heer **Andringa** (D66): Helder. Uw voorbeeld ken ik niet. Mijn ervaring is anders. Dat is ook het lastige, want de politieke reflex is in het hele land vaak om naar kleine meerderheden te zoeken. Ik denk dat het het experiment waard is om juist te kiezen voor die grote meerderheid. Ik heb er echt vertrouwen in dat we dan, ook gezien de constructieve houding in deze raad, met elkaar tot goede inhoudelijke discussies kunnen komen. Wij hebben de informateur in ieder geval nadrukkelijk de wens meegegeven om tot een vierpartijencoalitie te komen. Ik heb vertrouwen in het idee dat dat tot een open dialoog in deze raad leidt, vooral als het gaat om het beter maken van voorstellen. Dat is echt een punt dat ik hierbij wil maken: de politiek beperkt zich heel vaak tot de voor- en tegenvraag en het gaat steeds meer om de vraag of je voor of tegen was, terwijl een gemeenteraad het amendementrecht eigenlijk als belangrijkste instrument heeft om te kijken hoe je een voorstel dat misschien net wel of net niet goed genoeg is, beter kan maken. Juist die discussie is gebaat bij een proces waarbij niet alles aan de voorkant is dichtgeregeld omdat er angst is dat het anders meteen uit de hand loopt. Vandaar mijn inschatting. Het moet de komende vier jaar blijken. Misschien heeft u gelijk, meneer Maassen. Dan kom ik gaandeweg op mijn analyse terug, maar dat is wel de inschatting die wij gemaakt hebben.

Ik heb de heer Deuzeman een antwoord beloofd op zijn vraag over de hoofdlijnen. "Akkoord op hoofdlijnen" is de afgelopen vijftien jaar in de politiek nogal een modeterm geworden: iedereen wil alleen maar een akkoord op hoofdlijnen. Dat snap ik. Dat zit ook een beetje in de discussie die ik net met de heer Maassen had: als je alles aan de voorkant al tot in details dichtregelt, kan je eigenlijk een raadsvoorstel maken van het coalitieakkoord en dan kan je zeggen dat je de komende vier jaar achteroverleunt terwijl de organisatie dat gaat uitvoeren. Vandaar dat ik dat idee van een hoofdlijnenakkoord steun, omdat je ook gedurende de vier jaar de ruimte moet hebben om bij de specifieke invulling van allerlei voorstellen te kijken waar we uitkomen. Ik deel echter ook uw inschatting en uw analyse dat wij in deze gemeenteraad nog weleens de neiging hebben om op hoofdlijnen afspraken te maken omdat we de moeilijke keuzes uit de weg willen gaan. Ik ben heel blij om in het verslag te lezen dat alle partijen expliciet gewezen hebben op die noodzaak van bestuurskracht en op die noodzaak om besluiten te nemen. Dat vind ik een heel goed signaal en ik ben daar heel blij mee, maar dat zal ook moeten betekenen dat we over een aantal ingewikkelde dossiers echt helder met elkaar moeten afspreken wat we gaan doen en waar we uitkomen, zodat we niet juist over de moeilijkste dossiers een afspraak maken op hoofdlijnen die we dan gedurende vier jaar elke keer eigenlijk niet goed ingevuld krijgen met elkaar. Mijn inschatting is: als je een moeilijk dossier niet aan de voorkant uitonderhandeld krijgt, krijg je het gedurende de vier jaar daarna ook niet meer uitonderhandeld. Dan kun je dus maar beter aan het begin helderheid hebben over de vraag of het wel of niet lukt. Dat betreft dus de hoofdlijnen. Ik denk dus dat we op sommige punten wel heldere en gedetailleerdere afspraken zullen moeten maken. Op heel veel andere onderwerpen denk ik dat we heel veel juist wel op hoofdlijnen kunnen doen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik hoor de heer Andringa net zeggen dat er heel veel mogelijk is met het instrument van het amendement om voorstellen te verbeteren. Is de heer Andringa het met me eens dat het daarbij vooral van belang is dat heldere voorstellen ruim van tevoren op tafel liggen? Dan is er ook ruimte om met verbeteringsvoorstellen te komen en belanden we uiteindelijk niet in het gerommel achteraf dat we niet in de vorige periode zagen, maar in de periode daarvoor soms wel, waarbij we er op donderdagochtend achter kwamen wat er ging gebeuren.

De heer **Andringa** (D66): Ja, ik deel de analyse van de heer Deuzeman. Ik durf best te zeggen dat we ook in de afgelopen vier jaar best weleens momenten hebben gehad waarop besluiten te laat en te rommelig op tafel kwamen en processen ook beter konden. Ik ben het natuurlijk volmondig met u eens: als een voorstel een dag voor een raadsvergadering binnenkomt, is het heel moeilijk. Dat geldt overigens ook als moties en amendementen pas op de dag van de raadsvergadering ineens worden ingediend. Dan is het ook heel moeilijk om daar een goede analyse van te kunnen maken. Dat is dus iets wat we niet alleen tegen het college kunnen zeggen, maar wat we ook onszelf moeten aantrekken.

De **voorzitter**: Mooie lessen voor de komende vier jaar voor ons allen.

De heer **De Bruijn** (VVD): Voorzitter. Wij willen als VVD natuurlijk ook graag reageren op de gestelde vragen, maar in eerste instantie wil ik aangeven dat wij ons zeer goed kunnen vinden in de redenering van de heer Andringa over "waarom met vier partijen aan de slag?". Ik denk dat één door de heer Maassen zelf genoemd woord heel belangrijk is, namelijk "gunnen". Ik denk dat het niet zozeer zal gaan over de vraag met hoeveel partijen je aan de gang gaat, maar om de vraag hoever je het dichttimmert en wat je elkaar gunt. Wij als VVD willen dat gesprek heel graag constructief ingaan. Natuurlijk staan we op dit moment aan het begin, ook van de formatie. Dit is pas stap één. D66 refereerde daar al aan. We zullen nu dus echt de inhoud in moeten duiken.

Wat ons betreft is een akkoord op hoofdlijnen juist een heel goed begin. Wij hebben eerder onderling gezegd dat wij gesprekken willen gaan voeren op basis van verschillende thema's. Meteen reagerend op GroenLinks: als we verschillende thema's bespreken, betekent dat niet dat er helemaal geen ruimte is voor input van andere partijen, bijvoorbeeld als je het over duurzaamheid hebt. Wij kunnen als VVD de hand dus zeker ook naar u uitsteken en willen daar ook gebruik van maken. Dat is voor nu het belangrijkste in de beantwoording. Ik kom later nog even terug, ook voor een dankwoordje richting de informateur.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik wil ook graag reageren op de inbreng van de linkse partijen en de zorg die daar leeft. Door de heer Andringa is al veel gezegd waar ik het natuurlijk helemaal mee eens ben. Ook wij hebben heel bewust gekozen voor een vierpartijencoalitie, omdat wij juist ook ruimte willen laten aan dualisme. Wij willen dus met name ook goed luisteren naar de oppositie en wij willen een beetje vrijheid om af en toe eens af te wijken van eventuele besluitvorming of met name de route daarnaartoe. Als lokale partij hebben wij niet zoveel met "links" en "rechts". Het gaat gewoon om wat goed is voor het dorp. De kwalificatie "rechts motorblok" zou ik ook eigenlijk niet op onze partij willen betrekken. Dat is een kwalificatie waarvan ik denk: klopt dat wel? In dat opzicht probeer ik in ieder geval aan te geven dat wij openstaan voor andere geluiden dan de framing van "rechts motorblok".

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik wilde de vraag stellen, meneer Duivendijk, en toen begon u er al over. U heeft meneer Verkaik goed gehoord: hij zei inderdaad heel duidelijk dat hij alle partijen heeft gesproken en dat hij Voorschoten Lokaal als onderdeel ziet van het rechtse motorblok. Hij heeft dat gedaan op basis van de gesprekken die hij met u heeft gehad. Ik heb begrepen dat hij iets minder met de partijprogramma's heeft gedaan. Dat geloof ik graag. Hoe ziet u dat?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Wat ik daar net over zei, namelijk dat het een kwalificatie is waarvan ik denk: die had ik zo niet gezien. Die is er nu uit gekomen. Misschien kan meneer Verkaik daar dus op reageren.

De heer **Posthuma** (PvdA): Bent u het ermee eens?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Nou nee.

De heer **Maassen** (SP): Tot mijn verbazing zei de heer Van Duivendijk dat Voorschoten Lokaal van mening is dat er een vierpartijencoalitie moet komen, want op de avond van de verkiezingen heeft zijn lijsttrekker, mevrouw Persoon, in het openbaar en tegen de media gezegd dat Voorschoten Lokaal graag een driepartijencoalitie van de VVD, het CDA en Voorschoten Lokaal wilde hebben. Hoe kan ik die twee citaten met elkaar rijmen?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Dat is een goede vraag, meneer Maassen. Er zijn natuurlijk twee wegen te bewandelen: de kleine meerderheid of de grote meerderheid, zoals zojuist al werd besproken door de heer Andringa en u. Wij hebben ons laten overtuigen ten gunste van een vierpartijencoalitie, maar het hadden er net zo goed drie kunnen zijn. Het sluit eigenlijk ook aan op ons gedachtegoed over dualisme: met een brede coalitie hebben we meer vrijheid om eigen inbreng te kunnen hebben, als dat werkbaar is.

De heer **Maassen** (SP): Dus oorspronkelijk had u liever een driepartijencoalitie over rechts gewild en u heeft zich ervan laten overtuigen dat een vierpartijencoalitie beter is?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Nee, dat is niet het geval, want ik legde net uit dat wij geen rechtse partij zijn. Wij zijn een brede partij en wij kijken gewoon niet naar rechts of links. Wij kijken gewoon wat goed is voor het dorp.

De heer **Maassen** (SP): Rechtdoorzee.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Ja.

De **voorzitter**: Meneer Van Duivendijk, vervolg uw betoog. Of was u klaar?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Ik was klaar. Ik hoop dat dit een korte handreiking was naar de overkant.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Hoe staat u tegenover het akkoord op hoofdlijnen? We hoorden net de uitleg daarover van de heer Verkaik, namelijk dat we heel veel met burgers doen. Ik kan me voorstellen dat dat u aanspreekt, want dat is wel een beetje de stijl die Voorschoten Lokaal gekozen heeft, maar hoe ziet u dat voor zich? Wat voor afspraken ziet u daarin voor zich?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): We staan aan het begin van het proces, zoals al is gezegd. Het is dus een beetje lastig, maar wij realiseren ons dat het ambitieniveau van Voorschoten voorzichtig moet zijn, gezien onze financiële situatie. Wij zullen dus goed kijken wat de punten zijn die gedaan moeten worden. Dus we moeten even afwachten hoe "hoofdlijnerig" het wordt.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ook wij zien ons graag als een winnende partij bij de verkiezingen. Wij zijn feitelijk van drie plekken in de gemeenteraad naar vier gegaan. Ik denk dat dat in ieder geval enige massa geeft in deze raad.

De heer **Maassen** (SP): Moet ik daaruit concluderen dat de heer Zoetemelk ervan uitgaat dat het hem dit keer wel lukt om al zijn fractieleden in de fractie te houden?

De heer **Zoetemelk** (CDA): Die keuze is aan de fractieleden zelf. Dat hebben we gemerkt. Wij werken graag mee aan coherentie binnen onze fractie, maar als dat niet werkt, maken we andere keuzes. Maar wij hebben in ieder geval vier zetels. Kijkend naar de Tweede Kamerverkiezingen hebben we zelfs flink gewonnen. Als we de uitslagen daar zien, denk ik dat duidelijk is dat wij een echte plaatselijke partij zijn, want we hebben in de campagne en bij de uitslagen laten zien dat we ontzettend veel meer stemmen hebben gehaald dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. Dat is voor ons in elk geval een steun in de rug. Wij zijn ook de derde partij bij de uitslagen. Vier jaar geleden zijn we er als derde partij buiten gevallen, wat ons toen toch echt verbaasd heeft. Ook het proces heeft ons toen niet blij gemaakt. Wij zijn dus heel blij dat we nu serieus mee mochten praten in de informatieronde en dat we ook mee mogen in de formatieronde. We zullen u niet teleurstellen als het gaat om doen wat nodig is. Ik vind het mooi dat dit ook direct in het informatieverslag staat. Ik denk dat dat bij GroenLinks heel mooi valt. Het is alleen jammer dat GroenLinks niet blij is met wat er verder in dat programma staat. Maar goed, ik denk dat het echt nodig is dat we gaan doen wat nodig is. Wij hebben als fractie daarover gezegd dat vier wethouders op zich logisch is, gezien de druk vanuit de regio en vanuit de participatiewens, en dat de wethouders niet meer achter het bureau moeten zitten maar vooral op pad moeten gaan. De wethouders die straks hier zitten, zullen moeten laten zien dat ze werkelijk met participatie bezig zijn. Wij hebben in de informatieronde ook gezegd dat het beleid niet pas aan het eind beoordeeld moet worden maar direct aan het begin van het opbouwen van beleid. Er moet dus al vanuit de ambtelijke organisatie contact zijn met de raad. Dan hebben we het gelijk over het proces van het betrekken van de fracties buiten de coalitie. Wij zien een nieuwe richting in die zin dat we al aan het begin van de beleidsvorming participatie toepassen, zowel bij de raadsleden als bij de bevolking. We moeten dus gewoon op pad, we moeten naar de voordeur en we moeten vragen "wat vindt u van dit plan?" voordat we dat plan uitwerken. Dus geen kant-en-klare plannen neerleggen maar ervoor zorgen dat er een coalitie zit die laat zien dat zij aan de voorkant sturing toelaat, ook vanuit de oppositie. Wij zien het vierwethouderssysteem dus zitten in het kader van de taken die we met elkaar moeten gaan verrichten.

Ik heb al een aantal vragen beantwoord. Wat het akkoord op hoofdlijnen betreft: wij als CDA willen wel - dat hebben we ook afgesproken binnen onze partij - dat er in ieder geval prestatiegerichte afspraken worden gemaakt die controleerbaar zijn en waarbij evaluaties toegepast worden in de periode, zodat er bijvoorbeeld jaarlijks gewoon met de hele raad wordt bekeken wat we hebben

gepresteerd. Dat doen we bij de jaarrekening, bij de Kadernota en bij de begroting, maar nog specifiek op doelen en prestaties. Wij willen in de formatieronde dus in ieder geval inbrengen dat de nieuwe coalitie in ieder geval laat zien wat zij doet en ook controleerbaar laat zien wat zij doet. Ik denk dat er daarmee toch wel extra druk ligt op het nieuwe college en dat vier wethouders daarvoor heel hard nodig zijn, zeker als het gaat om onze regionale taken.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Nogmaals dank aan de informateur voor het goede werk dat hij heeft geleverd. Daar zit kwaliteit in. Het verslag is een goed en prettig leesbaar verhaal en is helder in de verwoording van de stappen die hij heeft gezet. Dat zie ik ook weleens anders voorbijkomen. Een van de dingen die mij wel opvielen in het stuk, is zijn opmerking dat "in een democratie iedereen gelijk heeft". Dat is misschien het verschil tussen een econometrist en een politicooloog, wat ik ben. Het gaat er ook om of je gelijk krijgt of niet. Aan de ene kant probeert hij volgens mij dus een beetje te depolitiseren, maar aan de andere kant heeft hij een voorkeur voor een, zoals ik het zelf noem, coalitie met een rechts motorblok. Dat vind ik toch wel problematisch daarin.

De VVD is inderdaad de grootste partij, maar zij is ook de grootste verliezer van de verkiezingen, met de meeste stemmen eraf. Dat vind ik ook belangrijk om te zeggen. Voorschoten Lokaal had slechts 80 stemmen te weinig om de grootste partij van Voorschoten te zijn. Het verbaasde ons als PvdA-fractie dus dat Voorschoten Lokaal niet zelf betrokken is geweest in de informatiefase en het initiatief niet meer naar zich heeft getrokken. Wat mij betreft had Voorschoten Lokaal daarbij meer aan het stuur moeten zitten, maar dat was een persoonlijke voorkeur van de Partij van de Arbeid.

Ik zei in mijn vragen aan meneer Verkaik al dat het mij is opgevallen dat het vrij veel over de poppetjes is gegaan. Ik lees eigenlijk meer over de vraag of Voorschoten Lokaal een goede en "fähige" coalitiepartner is dan over de inhoud. Dat vind ik een probleem. Ik ben de politiek ingegaan om de inhoud, om dingen voor mensen voor elkaar te krijgen. Als het in die gesprekken voornamelijk over de poppetjes gaat en als wij als PvdA-fractie de inhoud er echt met de haren bij hebben moeten slepen, baart me dat wel een beetje zorgen. Ik zie gelukkig ook voldoende openingen. Dat heb ik hier van alle fracties gehoord. Ik heb wél de programma's van alle partijen goed doorgelezen. Daarin zie ik behoorlijk wat aanknopingspunten waarmee wij onze doelen als Partij van de Arbeid kunnen realiseren. Ik ben dus blij om te horen, ook van Voorschoten Lokaal, dat daar mogelijkheden voor zijn. Ik wil daar ook namens de PvdA-fractie graag een bijdrage aan leveren.

Nog iets over de vier wethouders. Ik vind het bijzonder dat in tijden waarin het voor een aantal partijen, vooral Voorschoten Lokaal en de VVD, vrij veel over de kosten gaat, eigenlijk vrij makkelijk wordt gedaan over een vierde wethouder. Dat gaat ongelofelijk veel geld kosten. Het gaat mij ook vooral om de invulling van die wethouder. Als ik goed naar de tekst kijk, zie ik dat hij eigenlijk een beetje op de stoel van de gemeentesecretaris gaat zitten. Volgens mij hebben wij een goede gemeentesecretaris, Andreas, en moeten wij erop letten dat daar niet eigenlijk een soort super-ambtenaar komt te zitten die het werk gaat overnemen. Ik ben echt benieuwd hoe dat in de coalitieonderhandelingen goed verdeeld gaat worden. Daar maak ik me oprecht een beetje zorgen over.

Tot slot: de Partij van de Arbeid heeft tijdens de verkiezingen gewonnen. We hebben meer stemmen gehaald bij een lagere opkomst. Dat vinden wij fijn om te horen. Ik moet daarvoor vooral Ad de Graaf en Marjolijn Eshuis danken. Zij hebben het op een goede wijze gedaan en hebben eigenlijk het fundament neergelegd waarop ik verder kan gaan. Ik zie dat als extra stimulans om daar de komende periode handen en voeten aan te geven.

De **voorzitter**: Dit was ook uw maidenspeech in de raad.

(Applaus)

Ik denk dat we deze politieke discussie hiermee kunnen afsluiten en dat alles is gewisseld. De vragen zijn beantwoord.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dan maak ik als een van de eerste sprekers nog even van de gelegenheid gebruik om mijn waardering uit te spreken voor de, ook richting ons, uitgestoken handen waarover ik bij verschillende partijen gehoord heb.

De **voorzitter**: Ik constateer dat hiermee vanuit de raad alles is gezegd over het advies van de informateur en dat ik de beraadslaging kan sluiten. We gaan digitaal stemmen. Dat is altijd spannend, zeker als je op de plek zit waar voorheen de heer Andringa zat, want we weten inmiddels dat je op die plek altijd voorstemt.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Uiteraard wensen wij de partijen die straks, als zij dat willen aangaan, gaan formeren heel veel sterkte en wijsheid toe. Het is prima als zij die opdracht aan willen nemen. Het gaat ons, ook richting onze achterban, een klein beetje ver om die opdracht te verstrekken namens GroenLinks. Daarom zullen wij wel tegenstemmen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik bedenk me nu ineens dat ik een vraag heb vergeten te stellen. Ik weet niet of dat nog kan.

De **voorzitter**: Nee, ik heb de beraadslaging gesloten.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik vraag me af of er nou een of twee formateurs komen.

De **voorzitter**: Daarover besluiten we niets met wat nu voorligt. Dat is voor straks, bij de borrel. Dat is daar een mooie vraag voor. We gaan nu stemmen. O, er gaat iets mis.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter, Voorschoten Lokaal heeft plotseling een extra zetel en is daarmee alsnog de grootste partij. Ik stel voor dat we het allemaal overnieuw doen.

De heer **Maassen** (SP): Is dit stelsysteem aangeleverd door Hugo Chávez?

De **voorzitter**: We doen zo ons best om mee te gaan met de tijd!

De heer **Andringa** (D66): Een stem van GroenLinks is naar Voorschoten Lokaal gegaan.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dat is wel sneller dan ik verwacht had!

De **voorzitter**: We vroegen ons eerst af of de CDA-fractie wel bij elkaar zou blijven, maar ik begrijp dat de eerste afsplitsing al heeft plaatsgevonden. Ik ga de uitslag concluderen.

Het voorstel wordt aangenomen met 15 tegen 6 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: We sluiten dit agendapunt bijna af. Tot slot geef ik de heer De Bruijn het woord.

De heer **De Bruijn** (VVD): Voorzitter. Ik hoop dat mijn collega-raadsleden mij kunnen ondersteunen als ik een woord van dank uitspreek richting de informateur. Arjen, bij dezen ontzettend bedankt voor jouw hulp en inzet. Ik moet zeggen dat niet iedereen, ook de pers niet, weet dat het werk dat je als informateur voor ons doet, eigenlijk allemaal liefdewerk oud papier is. Het zijn toch ook liefde of passie voor politiek en eigenlijk ook jouw link van vroeger met Voorschoten die jou hebben doen besluiten om deze job, deze taak, graag op te willen pakken. Je hebt veel tijd vrij moeten maken en je hebt iedere keer vanuit Velzen hiernaartoe moeten rijden om de gesprekken met de verschillende partijen aan te gaan. En dat eigenlijk allemaal belangeloos. Dat blijft heel bijzonder in deze tijd. We hebben van verschillende partijen gehoord dat de gesprekken die je hebt gevoerd, over het algemeen gewoon fijne gesprekken waren. Je hebt ons ook wel geprikkeld. Dat weet ik ook uit eigen ervaring vanuit de fractie. Je hebt ook geprobeerd om ons iedere keer net even een ander inzicht te geven, in de zin van: "als je het nou eens een keertje op deze manier bekijkt". Ik vind het knap hoe je dat hebt gedaan. Ik begrijp dat niet iedereen in een coalitie kan komen. Dat is nu eenmaal hoe het spel werkt. Toch denk ik dat de richting die we opgaan met een akkoord op hoofdlijnen, wel degelijk ruimte biedt om straks ook als raad samen verdere stappen te kunnen nemen. Dat is zojuist ook al besproken. We weten het nog niet zeker, maar wellicht zien we je terug in het volgende onderdeel. Daarover moeten we nog eventjes praten en van gedachten

wisselen, maar in ieder geval nogmaals - als u mij dat toestaat, collega-raadsleden - namens de gehele raad ontzettend bedankt voor de inzet. Daar hoort natuurlijk ook een klein presentje bij.

(Applaus)

De heer **Verkaik**: Het is niet belangeloos, want je leert er als persoon héél veel van. Ik dank jullie omdat jullie mij weer héél veel ervaring hebben bijgebracht. Dank jullie wel daarvoor. Het was heel leuk om te doen.

(Applaus)

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat we kort schorsen, de benen strekken en dan verdergaan met de rest van de agenda.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

8. Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Fortgensschool (raadsregistratienummer Z/21/060242/294363)

De **voorzitter**: Het gebouw van de Fortgensschool is aan vervanging toe. Daarom heeft de school in 2021 een aanvraag gedaan voor een voorbereidingskrediet voor nieuwbouw. De raad wordt gevraagd een krediet van € 300.000 beschikbaar te stellen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik zal proberen structuur aan te brengen in mijn gedachten; dat is niet altijd mijn sterkste punt, maar ik ga het toch proberen, et cetera. Het hoofdvorstel is in onze optiek een uitwerking van een eerder genomen besluit over de vraag of we bereid zijn om 10% van het investeringskrediet beschikbaar te stellen als voorbereidingsbudget. Het is in feite gewoon een beleidsmatige vraag of een administratieve afwikkeling. Het antwoord is ja; zo staat het ook in de verordening. Wij stemmen dus in met het beschikbaar stellen van 10% van 3 miljoen euro. Dat is in feite een eenvoudige vraag.

Het tweede aspect is de discussie die wij in de commissie hebben gevoerd over twee dingen, namelijk kostendragers en onze taakopvatting ten aanzien van de bouw van een kinderdagverblijf. Ten aanzien van de kostendragers van de school heeft de wethouder gezegd dat zij daarvoor volgens de VNG-normen een budget opneemt in de begroting en dat zij dat ook netjes indexeert. Daarmee is de discussie over de kostendragers van de school afgerond. De wethouder heeft dus gezegd dat zij ervoor zorgt dat bij de begroting een bedrag klaarstaat. Het tweede punt in de commissievergadering was de taakopvatting van de overheid, in dit geval de gemeente Voorschoten, ten aanzien van de bouw van een kinderdagverblijf. Ook daar heeft de raad een hele duidelijke uitspraak over gedaan. Op bladzijde 36 van het unaniem aangenomen en dus door iedereen gesteunde IHP staat namelijk heel duidelijk dat de gemeente bereid is de kapitaallasten van het kinderdagverblijf voor te financieren. Dat is het tweede beleidsuitgangspunt dat we hebben geformuleerd. Er is dus zowel over de kostendragers als over de taakopvatting ten aanzien van het kinderdagverblijf een standpunt ingenomen: de gemeente is bereid te bouwen en de kapitaallasten daarvan voor te financieren in de vorm van een kostendeekkende huur. Dat zijn hele heldere uitgangspunten. Dan blijft er voor ons als gemeenteraad in feite nog maar één ding over. Daar hebben we het met elkaar over gehad; daar hebben mevrouw Mieremet en mevrouw Zoun het over gehad: hoe weeg je dan die ambities tegen elkaar af? Daarvan hebben wij toen gezegd dat we daar een heel mooi instrument voor hebben, namelijk de Kadernota. In de Kadernota zetten wij alle ambities op een rij. Dit jaar is de Kadernota heel bijzonder, omdat wij voor het eerst een meerjareninvesteringsagenda in het rijtje zetten. Wij gaan bij de Kadernota ook onze schuldafwikkeling afwegen: hoeveel schulden willen wij met elkaar aangaan? In die zin is de Kadernota dit jaar dus belangrijk en anders dan in normale jaren, omdat wij ook belangrijke kaders gaan herijken. Met die dingen in het achterhoofd hebben wij samen met andere partijen, waarvoor dank, een amendement geschreven. Dat amendement ziet toe op het volgende. Beslispunt 1 is om bij de Kadernota in beeld te brengen hoeveel de voorfinanciering van het kinderdagverblijf bedraagt, dus wat de investering is. Dat kun je baseren op de ruimtebehoefte van het kinderdagverblijf, die netjes staat beschreven in de bijlage, in de brief van het schoolbestuur. Dat is het eerste aspect van het amendement. Het tweede aspect is onze rol als raad, namelijk kaders stellen en integraal afwegen: welke ambities hebben we daar? Gaan wij daar de sporthal bouwen? Gaan we een MFA, een zwembad, een school, een kinderdagverblijf et cetera bouwen? Bij de Kadernota maken we aan de voorkant een integrale

afweging en beslissen we of dat kinderdagverblijf en onze taakopvatting daarbij passen binnen de overige ambities zoals die straks in de Kadernota tot uiting worden gebracht. Dat is in de kern de essentie van het amendement: kaders stellen aan de voorkant en integraal afwegen bij de Kadernota. Daar beslis je dan of je met het kinderdagverblijf verdergaat of niet. Het amendement gaat dus niet over het arrest-Didam of over hoeveel vierkante meter dit of dat, maar over de rol van de raad: aan de voorkant stellen wij kaders en bij de Kadernota wegen we die ambities integraal af. Je komt dus niet toe aan de uitwerking ...

De **voorzitter**: Ik ben op zoek naar een punt voor een interruptie. Komt die? Oké, de punt is er.

De heer **Maassen** (SP): Ik kan me herinneren dat de CDA-fractie al een tijdje terug met bloemen naar de Fortgensschool ging - natuurlijk met een persfotograaf erbij, want anders heeft het geen zin - om het bestuur van de Fortgensschool te feliciteren met het besluit dat de nieuwbouw er ging komen. Nu hoor ik de CDA-fractie zeggen: bij de Kadernota beslissen we of we dat geld ervoor gaan uitgeven. Hoe zit het nou? Is het de rol van de raad om bij de Kadernota te beslissen dat we die investering gaan doen en was u te vroeg met uw bloemen? Of is het besluit eigenlijk al genomen en is uw amendement overbodig?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Als u goed hebt geluisterd, meneer Maassen, hebt u gehoord dat ik daar al een helder antwoord op heb gegeven. De beslissing over de school is vorig jaar genomen bij de begroting. Wat nog overblijft, is onze taakopvatting ten aanzien van het kinderdagverblijf. Dat zit in het amendement.

De heer **Maassen** (SP): U zegt dus eigenlijk dat dit amendement alleen gaat over het feit dat wij nu als raad moeten beslissen dat het kinderdagverblijf moet worden toegestaan.

De heer **Van Oostrum** (CDA): In het amendement zeg ik: breng in beeld wat de investering in het kinderdagverblijf is en weeg dat integraal af bij de Kadernota. Over de school is al een besluit genomen, namelijk bij de begroting voor 2022. Ik wil het hierbij laten. Volgens mij is het betoog helder. Het amendement, dat mede wordt ingediend door D66, Voorschoten Lokaal en de VVD, luidt:

"Amendement 160.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 21 april 2022, gezien het raadsvoorstel Z/21/060242/294363,

constaterende dat:

- a. *de besturen van de Fortgensschool, Norlandia Kinderopvang en de stichting Peuterspeelzalen Voorschoten een Integraal Kindcentrum (IKC) willen realiseren en daartoe een intentieverklaring hebben opgesteld;*
- b. *dekking voor de nieuwbouw van de school in de begroting 2023 is opgenomen terwijl (voorfinanciering van de) dekking voor realisatie van de ruimtebehoefte van het kinderdagverblijf/de peuterspeelzaal vooralsnog niet in de gemeentelijke begroting is opgenomen;*
- c. *de gemeente Voorschoten in het op 5 maart 2020 vastgestelde IHP de bereidheid heeft uitgesproken 'schoolbesturen op inhoudelijk gebied te ondersteunen en bereid is de kapitaallasten van de huisvestingscomponent voor maatschappelijke partners voor te financieren op basis van kostendekkende huur' [zie blz. 36];*
- d. *de ruimtebehoefte van het kinderdagverblijf/de peuterspeelzaal van het IKC is opgenomen in de bijlage bij de brief van het schoolbestuur van 18 maart 2021;*

van mening dat:

- a. *de Kadernota (2023) een reëel beeld behoort te geven van (mogelijke) investeringen, bijbehorende kapitaallasten en de (ontwikkeling van de) schuldquote, zodat de raad afgewogen keuzes in investeringsambities kan maken;*
- b. *een duidelijk kader (hier: wel of geen IKC realiseren) een positieve bijdrage levert aan het ontwerpproces van de nieuwbouw van de school c.q. het IKC;*

Besluit: twee beslispunten aan het raadsvoorstel toe te voegen die als volgt luiden:

1. *De (voorfinanciering van de) investering in het kinderdagverblijf/de peuterspeelzaal van het IKC op basis van hun ruimtebehoefte op te nemen in de Kadernota 2023.*
2. *Bij de besluitvorming over de kadernota 2023 te beslissen over het al dan niet opnemen van deze investering in de programmabegroting 2023."*

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. We willen het kort houden. Vorige week hebben we al een uitgebreid en kritisch debat gevoerd. Dat bracht vooral in beeld dat deze besluitvorming over de school aan elkaar hangt van allerlei ingewikkelde knelpunten. Ik denk dat het aan ons is om te kijken of we kunnen helpen om die spaghetti een beetje uit elkaar te halen. Collega Van Oostrum van het CDA heeft daarom het initiatief genomen voor het amendement. Wij vinden het ook heel belangrijk om die afwegingen zuiver te maken. Wij willen het amendement dus graag steunen om bij de Kadernota het besluit te nemen.

Daarnaast hebben we nog een aandachtspunt. Het voorbereidingskrediet dat voorligt, heeft geen kostenbegroting. Het toekennen van het voorbereidingskrediet geeft dus nog geen inzicht in waar die 3 ton dan heen gaat. Ik wil de wethouder daarom vragen om voor de raad, bijvoorbeeld via een informatiebrief, in beeld te brengen waar die kostenbegroting naartoe gaat.

De **voorzitter**: Dit was uw maidenspeech. Dan doen we geen interrupties. Gefeliciteerd!

(Applaus)

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook wij zullen instemmen met het voorliggende besluit. Wij zijn mede-indiener van het amendement van het CDA over het voorbereidingskrediet. Het lijkt ons belangrijk om aan de voorkant inzicht te hebben in de kosten. Eigenlijk verschilt dat wat GroenLinks, de SP en de Partij van de Arbeid in motie 243 vragen, daarin niet heel erg. Een heel belangrijk verschil is wel dat het bij het amendement vooral gaat over het Integrale Kindcentrum en bij de SP, GroenLinks en de PvdA eigenlijk alleen over een BSO en het kinderdagverblijf. Dat is zonde, want zeker een peuterspeelzaal is een heel belangrijk onderdeel daarvan.

De **voorzitter**: Volgens mij was dit ook uw maidenspeech in de zaal, mevrouw Zoun.

(Applaus)

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): O, dan mag je niet interrumperen.

De **voorzitter**: Dat klopt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dat er een keuze moet worden gemaakt voor een nieuw gebouw voor de Fortgensschool, is iets waarover de hele raad het volgens mij eens is. Dat er geld moet worden vrijgemaakt, 10% van het bouwkrediet, om onderzoek te laten doen, is ook iets waar de hele raad het over eens is. Vervolgens ligt de vraag voor wat daar verder bij komt. Mevrouw Zoun probeerde zojuist de tegenstelling te maken tussen een Integraal Kindcentrum en een BSO, een kinderdagverblijf, maar waar het om gaat, is dat sommige onderwijsfuncties functies van maatschappelijke aard zijn zonder winst oogmerk en dat andere maatschappelijke functies commerciële maatschappelijke functies zijn. Een school en een peuterspeelzaal zijn maatschappelijke onderwijsfuncties. Een BSO en een kinderdagverblijf zijn commerciële maatschappelijke functies. Het bedrijf dat dat wil gaan uitvoeren, Norlandia BV, is een multinational met een winst van 40 miljoen euro in het afgelopen jaar. Dat is allemaal prima, maar er is de SP nogal wat aan gelegen om ervoor te zorgen dat die winst niet ten koste gaat van het gemeentelijk budget. Ze mogen van mij alle winst maken die ze willen, maar wel op een eerlijke manier: marktconforme huren en marktconforme grondprijzen. Dat proberen wij helder te krijgen: wat kost een school met kindcentrum als je alleen de maatschappelijke functies doet, wat zijn de meerkosten van de commerciële maatschappelijke functies en hoe verhalen we die op de bedrijven die die functies willen gaan uitvoeren en die daar eigenlijk, als je het zo wil zeggen, bedrijfspanden gaan neerzetten of die de gemeente eigenlijk vragen om voor hen bedrijfspanden neer te zetten? Dat willen wij heel helder krijgen, zodat er geen subsidiëring door de gemeente van een commercieel bedrijf plaatsvindt. Daarom willen wij dat daar op twee manieren gerekend wordt. Het probleem van het amendement van de heer Van Oostrum is dat hij eigenlijk zegt: we hebben al besloten dat we dat gaan doen en bij de Kadernota willen we zien hoeveel geld we daaraan uitgeven. Het probleem daarvan is dat wij nu geld be-

schikbaar stellen voor een onderzoek naar de bouwkosten. Het lijkt de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA logisch om na afronding van dat onderzoek naar de bouwkosten, als er een bouwplan ligt, het besluit te nemen of we die bouwkosten ook gaan inzetten voor die commerciële taken of dat we dat niet gaan doen. Dat is de reden waarom wij denken dat het amendement geen goed voorstel is, want dan ben je daar eigenlijk al overheen. In het raadsbesluit over het voorbereidingskrediet staat dat er nog een beslismoment voor de raad komt nadat het onderzoek is gedaan. Dat lijkt onze fracties het geëigende moment om te kijken wat die extra commerciële taken kosten en hoe we ervoor zorgen dat die marktpartijen daarvoor de juiste prijs betalen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Meneer Maassen, het voorbereidingsbesluit ziet toe op de ontwikkeling van de school. Hoe wilt u dat onderzoek naar de andere bedrijfstak dan financieren? Want ik zie geen dekkingsvoorstel in uw motie. U kunt dat onderzoek helemaal niet uitvoeren.

De heer **Maassen** (SP): Wij stemmen over een onderzoek naar hoe dit bouwplan tot stand gaat komen. Het is één gebouw, waarin ook vierkante meters voor de BSO en het kinderdagverblijf worden opgenomen. Natuurlijk neem je dat mee in het onderzoek voor het hele gebouw. Was u van plan om daar twee verschillende onderzoeken voor te laten doen? Waar is dan de dekking voor uw voorstel?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat is precies de essentie van ons amendement: je gaat eerst stelling nemen met betrekking tot het principe en daarna ga je uitwerken. U wilt dingen onderzoeken waarover nog geen stelling is ingenomen. Dat kan niet.

De heer **Maassen** (SP): Nee, nu draait meneer Van Oostrum het om, zoals hij wel vaker doet. Hij zegt ook steeds dat in het IHP al is besloten dat we dit gaan doen. Het IHP is niet meer dan een richtinggevend visiestuk. Daar is geen besluit in genomen. Daar kunnen we nog van afwijken. Dat ligt dus niet vast. Wat de heer Van Oostrum nu aangeeft, is eigenlijk dat hij een voldongen feit wil creëren, namelijk dat het kindcentrum met commerciële functies er moet komen, en dat daar vervolgens in een later stadium akkoord voor moet worden gegeven. Dat is niet de juiste volgorde. Je moet eerst aangeven wat je wil en wat je niet wil.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Van Oostrum.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Met dat laatste ben ik het eens: eerst het beginsel omhelzen - dat is beslispunt 1 - en dan integraal afwegen, beslispunt 2. Wij nemen bij de Kadernota dus het besluit over verdergaan met de poot van het kinderdagverblijf. Als we dat dat besluit niet nemen en dus afwijken van het IHP, is er geen rol weggelegd voor de gemeente.

De heer **Maassen** (SP): Volgens mij probeert de heer Van Oostrum precies hetzelfde te bereiken als ik, maar draait hij de zaken om. Wij zijn van mening dat je pas een besluit kan nemen op het moment dat je daar onderzoek naar gedaan hebt. Dat is het logische moment om daar een conclusie uit te trekken, namelijk als je een onderzoek hebt gedaan en hebt uitgerekend wat het kost en wat de voor- en nadelen zijn. De heer Van Oostrum probeert om het besluit nu al te nemen, zonder dat we de inhoudelijke kennis daarbij hebben. Dat is de verkeerde volgorde.

De heer **'T Lam** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissie is door mijn collega van GroenLinks al aangegeven dat het voorbereidingskrediet voor de Fortgensschool wat ons betreft een prima plan is. Het geeft uitvoering aan het IHP. Wij gaan voor dit voorstel stemmen. Er zijn in de commissie veel vragen gesteld over het proces, de financiën en de locatie. Dat waren allemaal hele nuttige vragen, maar dat zijn wel vragen die in de loop van het traject ingevuld moeten worden. Het is goed dat de wethouder toegezegd heeft om de raad hierover te informeren.

Het vooruitlopen op het project van de bouw van de nieuwe Fortgensschool is ook zichtbaar in het amendement van het CDA. Het is wellicht duidelijk dat wij dat niet zullen steunen. Zolang wij niet weten waar het echt over gaat, is het gewoon prematuur om nu al het een en ander vast te leggen. Zolang er geen concreet plan is, voelt het weinig zinvol en concreet om ergens geld heen te schuiven. In dit kader heb ik een vraag aan het college: gaat het aannemen van dit amendement mogelijk niet leiden tot het opvoeren van een pm-post in de Kadernota en wellicht zelfs ook in de begroting? Er zijn momenteel immers nog geen duidelijke contouren en geen plan voor deze lokalen. Ik hoor graag een reactie van het college.

Gelet op onze bezwaren tegen het amendement doen we mee met de motie die is ingediend door de SP. Het goede van die motie heeft mijn collega Maassen al uitgebreid toegelicht: de motie geeft ons als hele raad handvatten om een goede en gedegen keus te maken in hoe om te gaan met een kindcentrum en de financiering daarvan.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik wil u even meenemen in het leven van een nieuw raads-lid. We hebben een commissievergadering gehad waarin ik heb gediscussieerd met mevrouw Zoun en uitleg heb gekregen van de heer Van Oostrum over de Kadernota. Er komt een amendement. Een goed idee: laten we kaders stellen en laten we op het juiste moment besluiten. Er komt een motie. Ook een goed idee: inzichtelijk maken. Dan ga ik nadenken; ik neem u mee, hè? Volgens mij willen wij allemaal hetzelfde, namelijk inzichtelijk maken wat de kosten zijn, dus wat de meer-kosten zijn van het IKC. We willen ook weten wat de opbrengsten zijn, ook - in reactie op wat de heer Maassen zei - de commerciële opbrengsten. Als we dat allemaal willen, laten we dan kijken wat de beste manier is. Dat is dus mijn verzoek. Dat is ook gelijk een vraag aan het college: kunt u op basis van het feit dat we eigenlijk hetzelfde willen, aangeven wat volgens u de beste manier is? Dat is één ding. Wij zien die berekening en die inzichten ook graag van tevoren, voordat we een besluit nemen. De vraag is alleen welk besluit je neemt op welk moment. D66 is voorstander van een kindcentrum. Wij vinden dat belangrijk; dat heb ik in de commissie al gezegd en dat ga ik niet herhalen. Ik denk wel dat het belangrijk is om dat naar voren te laten komen en ook om aan te ge-ven dat wij daarvoor gaan. Wij denken dat kinderen op die manier de best mogelijke begeleiding krijgen. Mijn vraag aan het college is of wij de toezegging kunnen krijgen dat we die inzichten in die meerkosten en de opbrengsten krijgen, op welke manier en op welk moment.

De **voorzitter**: Gefeliciteerd met uw maidenspeech!

(Applaus)

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik deel de punten die mevrouw Mieremet maakte: heel duidelijk blijkt dat we allemaal iets meer handvatten willen hebben. De toekomstige mogelijke coalitie gaat via het amendement en de toekomstige mogelijke oppositie gaat via de motie. Daarbij zie je al dat je over hetzelfde onderwerp praat en op verschillende manieren daarnaar kijkt. Ik vind dat we inderdaad moeten bekijken hoe we hiervoor een goede oplossing kunnen bedenken. Mevrouw Mieremet zei net dat zij graag een advies van het college zou willen krijgen. Ik ben daarin toch een beetje eigenwijs, want ik zou daarvoor alvast een voorstel willen doen. Ik denk dat de volgorde-lijkheid, waarover Erik Maassen net sprak, een terecht punt is. Volgens mij zou je als raad eerst de motie moeten aannemen, zodat inzichtelijk wordt gemaakt wat de verschillende kosten zijn. Ver-volgens zou je op een later tijdstip het amendement van de heer Van Oostrum van het CDA moe-ten aanpakken. Dat zou mijns inziens, volgens de PvdA-fractie, de meest logische volgorde zijn.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. We zijn een tijd geleden met een IHP een traject gestart waarmee er nieuwe scholen komen. In het IHP staat heel duidelijk de voorkeur om een Integraal Kindcentrum te maken. Daar zijn allerlei redenen voor. Dat IHP is tot nu toe gewoon de lijn die wij volgen, want dat is een raadsbesluit en daar werken we mee. Ik hoor u allemaal ook zeggen dat u allemaal graag wil dat er een mooie, goede school komt voor al die kinderen die nu in een school zitten die 60 jaar oud is. Zij verheugen zich op een mooie, nieuwe school. Dat delen wij, ook als college. We hebben de afgelopen maanden verschillende gesprekken gevoerd met de school, Norlandia en Peu-terspeelzalen. Dat zijn allemaal goede gesprekken die echt in een hele goede harmonie gaan. Aan de ene kant willen we natuurlijk de mooiste school en het mooiste IKC en willen we dat de kin-deren zo gelukkig mogelijk opgroeien. Aan de andere kant willen we vermijden dat er gouden kra-nen komen. Dat is ongeveer het gesprek. De partijen waarmee wij praten, begrijpen dat ook heel erg goed. De discussie gaat niet over wat we uiteindelijk willen. De discussie gaat over wat we uit-eindelijk kunnen betalen. Dat hoor ik hier ook zeggen.

Ik wil eerst een toezegging van vorige week van het lijstje gestreept krijgen. Die ging over de mo-tie en het amendement over de kostendragers. Ondertussen heb ik contact gehad met meneer Van Oostrum en ik begrijp nu waar dat over gaat. U heeft als raad in 2021 een motie aangenomen over kostendragers. Laatst heeft u een amendement aangenomen dat alle kapitaallasten van de school in de Kadernota moeten komen. Daar kun je impliciet uit afleiden dat kostendragers niet nodig zijn. Daar zat dus ons verschil, maar ik wil het eigenlijk hierbij laten, want het is een irrelevante discus-sie. Of je kostendragers nou aan de school toeschrijft of gewoon met gezond verstand gaat kijken of we bijvoorbeeld nog appartementen kunnen bouwen of het nog groter kunnen maken, dat is een

winst die dan vervolgens voor de gemeente en de gemeenschap geldt. Dat is niet per definitie een kostendrager voor de school. Het zou natuurlijk heel mooi zijn als we wat mooie starterswoningen kunnen toevoegen als we aan het bouwen zijn. Daarmee wil ik die toezegging afdoen.

Mijn collega-wethouder gaat over de financiën en kan daar meer zinnige dingen over zeggen dan ik. Ik wil nog wel reageren op een paar dingen die zijn gezegd. De VVD vraagt waar de 3 ton naartoe gaat en of ik dat in een informatiebrief kan aangeven. Ja, dat kunnen wij doen. We hebben al een beetje een overzichtje en dat moeten we nog verder invullen. We zullen dat dus zeker aan u doen toekomen. Wat de vraag over inzicht in de kosten en de opbrengsten betreft: we houden u regelmatig op de hoogte van hoe zaken lopen. Uiteindelijk komt er natuurlijk een voorstel met kosten, baten en alles. Daar kunt u dan een besluit over nemen. Ook dat komt dus terug.

Er liggen een amendement en een motie. Daar zijn heel veel vragen over. De vraag van D66 is wat de beste manier is om hiermee om te gaan. Wij als college denken dat je een besluit kunt nemen als je inhoudelijk alle kennis hebt. Dat verschilt misschien dus iets met meneer Van Oostrum over de vraag of je dan het besluit neemt of er wel of geen kindcentrum komt. Dat is iets anders dan geld apart zetten om te kijken of je eventueel nog iets wil bouwen. Die discussie is meer financieel; die laat ik graag bij de minister Financiën. De motie die wordt ingediend, kunnen wij steunen, want als raad wilt u natuurlijk de meeste informatie hebben om straks een goed besluit te kunnen nemen. Dan is het relevant om te weten wat de verschillen zijn, wat het mét is en wat het zonder is en hoeveel dat gaat kosten, want er is ook de mogelijkheid dat het kinderdagverblijf zelf gaat bouwen. Er is ook de mogelijkheid dat wij dat voorschieten, zoals ook in het IHP staat, maar dat dit vervolgens weer verdisconteerd wordt met de huur, zodat het uiteindelijk niet veel uitmaakt voor de exploitatie, maar wel voor het schuldenplafond. Er zitten dus ook heel veel verschillende financiële kanten aan, maar inhoudelijk denk ik dat de raad het beste een besluit kan nemen op basis van inhoudelijke argumenten.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de eerste termijn van wethouder Cramwinckel over de financiën.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. In aanvulling op wat collega Spil naar voren heeft gebracht, denk ik dat mevrouw Mieremet het eigenlijk heel mooi verwoordde: hoe kunnen we de beste oplossing verzinnen voor de vragen waar we allemaal mee zitten? Want ik hoor bij de heer Van Oostrum een duidelijke zorg of we de kosten van het Integraal Kindcentrum wel of niet in beeld brengen en de andere vraag is wat we precies doen met de commerciële partijen in relatie tot maatschappelijke en commerciële taken. Ik denk dat we het hele probleem een beetje moeten proberen te vereenvoudigen. Daarmee sluit ik ook een beetje aan bij de inbreng van de VVD. Ik zou u eigenlijk het volgende voorstel willen doen. Bij de studies die nu worden uitgevoerd, kijken we gewoon wat de verschillende varianten kosten. Dat begint dus bij de variant van de school sec; dat moeten we ook wettelijk doen. Daarbij hebben we nu ook een bedrag benoemd. Dat is het ene; dat gaan we sowieso in beeld brengen. Dan komt er een variant in beeld die duidelijk maakt wat een Integraal Kindcentrum kost. Dan staat u als raad ook weer voor twee keuzes. De ene keuze is namelijk of u dat geld ervoor overhebt, want dit betekent een extra investering. De andere vraag is welke partij dit gaat doen. Zoals de SP terecht naar voren bracht, moet u zich immers realiseren dat het wat uitmaakt met welke partij je gaat werken. Dat is ook een beetje het probleem dat ik met het amendement heb: dat rolt eigenlijk een rode loper uit vanuit de vaststelling dat er iets met Norlandia is uitgedacht na een besluit van de gemeenteraad om het met elkaar te gaan doen. Mededelingstechnisch kan dat niet. Je kunt niet zomaar zeggen: Norlandia, hier is het gebouw en we gaan het zo doen. Ik zeg het heel huiselijk, maar er zit een hele juridische discussie achter. Dat wil dus niet zeggen dat we als college zeggen dat dat kindcentrum een slecht idee is. Nee, ook wij vinden dat een heel goed idee, maar we moeten de besluitvorming met de goede stappen doen. Daarom voel ik ook wel voor de suggestie van de PvdA: laten we nou eerst doen wat in de motie wordt gevraagd en we parkeren het amendement. Eigenlijk doen we al wat in het amendement staat, want we voeren die berekening uit. Die krijgt u als raad weer terug. Vervolgens kunt u als raad een afweging maken op twee punten. Ten eerste: heeft u dat geld ervoor over? Als u dat geld er niet voor overhebt, kunt u ook weer beslissen of u vindt dat een commerciële partij dat commerciële stukje moet gaan bouwen of niet. Vervolgens kunt u zich uitspreken over de rest. Zo zou ik het doen. Om het heel praktisch te zeggen: dat betekent dat wij de motie steunen en dat wij het amendement om deze twee redenen ontraden.

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn van de raad. Mevrouw Mieremet, heeft u een ordevoorstel?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ja, ik heb het ordevoorstel om even te schorsen om met elkaar te kijken hoe we hieruit komen.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Gaat de raad akkoord met dit ordevoorstel?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik heb een ander ordevoorstel. Ik snap de vraag, maar mijn suggestie zou zijn om even de tweede ronde te doen en om dan te bekijken of we moeten schorsen.

De **voorzitter**: Het ordevoorstel ligt er nu. Ik kijk even rond. Ik stel voor dat we nu gaan schorsen, zodat mevrouw Mieremet haar ding kan doen met u; dit is een hele rare zin. Ik stel voor dat we tien minuten schorsen, tot 22.05 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Mevrouw Mieremet, u had om de schorsing gevraagd. Kunt u een update geven? Daarna gaan we beginnen met de reguliere tweede termijn.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. We hebben goed overleg gehad met elkaar. We hebben gekeken of we de motie en het amendement, in ieder geval de informatiebehoefte die we hebben en het moment van besluiten, samen kunnen brengen. We zijn uitgekomen op de vraag aan de wethouder of hij wil toezeggen dat hij bereid is om de kosten in de Kadernota op te nemen om op die manier al aan de voorkant te kunnen sturen.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de raad. Is het goed dat de wethouder eerst deze vraag beantwoordt en dat we daarna de tweede termijn ingaan? Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik knikte ja om te laten blijken dat ik de vraag in ieder geval goed begrepen heb. Dat is altijd stap één bij dit soort dingen. Stap twee is goed snappen wat u precies vraagt. Wat we kunnen doen, is weergeven wat we weten. Wat we over dat kindcentrum weten, zijn de kosten op basis van kengetallen per vierkante meter et cetera. Die kunnen we in beeld brengen. Van daaruit kunt u verder met de besluitvorming. Dan kunnen we daarna verder het traject in. Als u het zo bedoelt, zeg ik dus dat dat kan.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ja, zo bedoel ik het, in de Kadernota.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat kan dus.

De **voorzitter**: Dat is bij dezen een toezegging. We gaan nu naar de tweede termijn van de raad. Meneer Van Oostrum, ik verzoek u om uw standpunt aan te geven en om aan te geven of het amendement wordt gehandhaafd. Daar krijg ik ook graag duidelijkheid over.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. De essentie is dat wij dit dossier een stap vooruitbrengen. Daarvoor zitten we hier in de raad. Dan moet je dus beslissingen nemen. Dat is ook de les van de vorige situatie: we nemen beslissingen om dossiers vooruit te brengen. Ja, je kunt op basis van een PxQ-discussie inderdaad een bedrag in de Kadernota opnemen als kaderstellend bedrag; dat is ook een beslispoint in het amendement. Het is dus prima om dat zo te doen. Dan hebben wij nog wel een vervolgvraag. Misschien hoeven we daar vanavond niet het antwoord op te vinden, maar wanneer maak je dan die finale afweging? Bij een definitief ontwerp kun je zeggen: het kost zoveel; die component laat ik eraf. Je moet dus wel afspraken maken over het vervolgtraject, maar voor nu vind ik het prima om te zeggen dat bij de Kadernota de PxQ-discussie in beeld wordt gebracht, waarbij dus niet alles tot op detailniveau is uitgewerkt. Vanaf daar kunnen we dan kijken hoe we verdergaan. Dan maken we stappen.

De **voorzitter**: Handhaaft u het amendement of trekt u dat in?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat zie ik dan als uitgevoerd.

De **voorzitter**: Oké, ik sta dat voor deze ene keer toe, meneer Van Oostrum. Het amendement wordt niet ingetrokken. We gaan eerst de tweede termijn van de raad doen; anders ga ik het vanavond echt niet meer volgen.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Deze avond is in ieder geval voor de nieuwe leden van deze raad een lesje in hoe dit precies werkt. Ik sluit me dus graag aan bij de woorden van mevrouw Mieremet. Ik steun heel erg om bij de Kadernota met elkaar die afwegingen te maken; dus volle steun aan daarmee verdergaan. Ik puzzel nog wel met een vraag, want in de motie wordt opgeroepen om de verschillende varianten voor te leggen aan de raad. Ik ben er een beetje huiverig voor dat dat heel lang gaat duren. Ik zou het college dus willen vragen om er duidelijkheid over te geven wanneer we dan die besluiten kunnen nemen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik sluit me helemaal aan bij mevrouw De Bruin: dit is inderdaad een leuk lesje. Als het goed is, wordt op dit moment gesleuteld aan de motie van de SP. Er komt nog een tekstuele wijziging. Dan zullen wij de motie steunen. Ook wij zijn benieuwd of de wethouder al iets kan zeggen over de termijn van het onderzoek.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik besepte zojuist dat ik de motie officieel nog helemaal niet had ingediend.

De **voorzitter**: Gelukkig maar, want ik heb begrepen dat er een aanpassing komt.

De heer **Maassen** (SP): Ja, ik zou nu de aangepaste motie willen indienen. Ik heb de motie zojuist naar de griffie verstuurd. Ik reageer allereerst op de opmerking van mevrouw De Bruin. Ik denk inderdaad dat het heel goed is om duidelijkheid te hebben over wanneer die onderzoeken komen. Volgens mij is dat bij de afronding van het onderzoek waarvoor we nu een krediet vrijspelen, maar het is goed om te weten wanneer dat is.

Ik zou de motie graag op het volgende punt willen wijzigen. In het eerste dictum vraagt de motie om twee varianten. Achter het woord "variant" zou ik graag steeds de woorden "van het kindcentrum" willen toevoegen, waardoor duidelijk is dat het niet alleen om het bouwen van een school gaat maar om een kindcentrum met of zonder commerciële functies en dat we dat graag uitgezocht willen hebben. We hebben van de wethouder begrepen dat het puur uitzoeken van een schoolvariant sowieso moet gebeuren. Dit zou daar dus aanvullend op zijn. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks en de PvdA, luidt:

"Motie 243.

*De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 21 april 2022, gehoord de be-
raadslaging,*

constaterende dat:

- a. in het IHP is opgenomen om bij de nieuwbouw van de Fortgensschool ook een Kindcentrum vorm te geven;*
- b. in een Kindcentrum niet alleen de maatschappelijke taken van een school en een peuterspeelzaal, maar ook de commerciële maatschappelijke taken Buitenschoolse opvang (BSO) en een Kinderdagverblijf (KDV) worden uitgevoerd;*

overwegende dat:

- a. de Fortgensschool aangeeft de functies BSO en KDV door Norlandia B.V. te willen laten uitvoeren;*
- b. Norlandia B.V. aangeeft ongeveer 900 m² nodig te hebben voor deze functies, maar dat het mogelijk is dat ruimtes deels als KDV en deels als peuterspeelzaal worden gebruikt;*
- c. de marktprijs van grond en ruimtes die voor commercieel maatschappelijke functies wordt gebruikt, veel hoger ligt dan de prijzen voor maatschappelijke functies zoals onderwijs en peuterspeelzaal;*

van oordeel dat:

- a. het niet wenselijk is dat een multinational met winsttoogmerk door de gemeente wordt gesubsidieerd bij de nieuwbouw van een bedrijfspand;*
- b. kostendragers wenselijk kunnen zijn, maar dat nieuwbouw van een schoolgebouw daar niet afhankelijk van mag zijn;*

- c. *samenwerking met een marktpartij in een schoolgebouw niet mag uitdraaien op de constructie 'private winsten, publieke lasten';*

verzoekt het college:

- 1. in de planvorming van de nieuwbouw van de Fortgensschool zowel een variant van het kindcentrum met BSO en KDV als een variant van het kindcentrum zonder deze functie door te rekenen;*
- 2. na afronding van de voorbereidingsfase beide varianten voor te leggen aan de Raad, met voor beide varianten een kredietvoorstel;*
- 3. in de variant met BSO en KDV inzichtelijk te maken op welke manier de publieke en private geldstromen lopen en hoe commerciële aanbieders marktprijzen betalen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Het verzoek is om de aangepaste motie door te sturen naar de raadsleden, zodat iedereen er kennis van kan nemen alvorens we tot besluitvorming overgaan.

De heer **'T Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Ik had nog een openstaande vraag voor de wethouder, maar nu ik toch vermoed dat het amendement ingetrokken wordt, kan ik deze vraag laten gaan en heb ik verder niks toe te voegen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik heb eigenlijk niks toe te voegen, behalve dat we de motie van de heer Maassen steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook ik heb inhoudelijk niks toe te voegen, maar ik zie wel dat we vooral met z'n allen tot iets kunnen komen. Dat belooft veel voor de komende vier jaar.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. U bent met z'n allen sneller dan dat de griffie het stuk naar mij heeft kunnen sturen. Ik weet dus niet precies hoe de motie is veranderd. Ik heb begrepen dat er woorden zijn toegevoegd en dat het kinderdagverblijf overal expliciet genoemd wordt. Of is er nog een punt toegevoegd?

De heer **Maassen** (SP): Op twee punten is na het woord "variant" "van het kindcentrum" toegevoegd, zodat duidelijk is dat, ook als er geen commerciële functies worden toegevoegd, bijvoorbeeld wel een peuterspeelzaalfunctie mogelijk zou kunnen zijn.

Wethouder **Spil**: Helder. Dat is een verduidelijking, een toevoeging, en niet een verandering van de motie. Dan blijft volgens mij de vraag over wanneer het onderzoek duidelijk is. Ik heb de vorige keer al van de mensen achter mij gehoord dat dat ruim op tijd voor de begroting zal zijn, maar ze zijn nu bezig met het opstellen van een tijdlijn om duidelijkheid te geven over wanneer wat gaat gebeuren voor de korte termijn, voor de studies en dat soort dingen, maar natuurlijk ook voor de langere termijn en wanneer de school uiteindelijk geopend kan worden.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen zijn beantwoord.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik heb toch nog behoefte aan een hele korte schorsing.

De **voorzitter**: Dat kan uiteraard.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zou opnieuw een hele kleine wijziging in de motie willen aanbrengen. Ik zou graag in het tweede dictum het woord "kredietvoorstel" willen wijzigen in "voorstel". De gewijzigde motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks en de PvdA, luidt:

"Motie 243.

*De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 21 april 2022, gehoord de be-
raadslaging,*

constaterende dat:

- c. *in het IHP is opgenomen om bij de nieuwbouw van de Fortgensschool ook een Kindcentrum vorm te geven;*
- d. *in een Kindcentrum niet alleen de maatschappelijke taken van een school en een peuterspeelzaal, maar ook de commerciële maatschappelijke taken Buitenschoolse opvang (BSO) en een Kinderdagverblijf (KDV) worden uitgevoerd;*

overwegende dat:

- d. *de Fortgensschool aangeeft de functies BSO en KDV door Norlandia B.V. te willen laten uitvoeren;*
- e. *Norlandia B.V. aangeeft ongeveer 900 m² nodig te hebben voor deze functies, maar dat het mogelijk is dat ruimtes deels als KDV en deels als peuterspeelzaal worden gebruikt;*
- f. *de marktprijs van grond en ruimtes die voor commercieel maatschappelijke functies wordt gebruikt, veel hoger ligt dan de prijzen voor maatschappelijke functies zoals onderwijs en peuterspeelzaal;*

van oordeel dat:

- d. *het niet wenselijk is dat een multinational met winstoogmerk door de gemeente wordt gesubsidieerd bij de nieuwbouw van een bedrijfspand;*
- e. *kostendragers wenselijk kunnen zijn, maar dat nieuwbouw van een schoolgebouw daar niet afhankelijk van mag zijn;*
- f. *samenwerking met een marktpartij in een schoolgebouw niet mag uitdraaien op de constructie 'private winsten, publieke lasten';*

verzoekt het college:

- 1. *in de planvorming van de nieuwbouw van de Fortgensschool zowel een variant met BSO en KDV als een variant zonder deze functie door te rekenen;*
- 2. *na afronding van de voorbereidingsfase beide varianten voor te leggen aan de Raad, met voor beide varianten een voorstel;*
- 3. *in de variant met BSO en KDV inzichtelijk te maken op welke manier de publieke en private geldstromen lopen en hoe commerciële aanbieders marktprijzen betalen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: "Kredietvoorstel" wordt "voorstel". Heeft iedereen die wijziging in het vizier? Zal ik dan nog één heel kort rondje maken omdat dat kan? Graag ook helderheid over het amendement, meneer Van Oostrum.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. In het kader van de constructieve samenwerking ... Het gaat om het dossier en niet om de stellingnames. We vinden het het belangrijkste dat er in de Kadernota een bedrag komt. Dat is toch de essentie?

De **voorzitter**: Ik zal de toezegging straks herhalen. Dan kunt u kijken of de toezegging juist is, zodat die ook zo wordt opgenomen. Kan ik daarmee constateren dat het amendement wordt ingetrokken omdat u ervan uitgaat dat de toezegging die is gedaan, netjes wordt nagekomen door het college? Mag ik het zo formuleren?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Heel zachtjes.

De **voorzitter**: Ik zal zachtjes praten. Oké.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): De aanpassing is prima. Wij hebben gewoon vertrouwen in het naleven van deze toezegging door de wethouder. We zien de Kadernota met belangstelling tegemoet.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook wij hebben vertrouwen in de wethouder en we binden hem met handen en voeten vast totdat hij de toezegging nakomt.

De **voorzitter**: We houden het wel gezellig, hè? Het komt allemaal goed.

De heer **'T Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij gaan akkoord met deze aanpassing. Laat dit wel een les zijn voor de gemeenteraad om te pogen amendementen en moties wat eerder in te dienen, zodat we het iets zorgvuldiger kunnen uitwerken.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ook wij gaan mee met de laatste aanpassing van de motie.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook wij gaan mee met de aanpassing van de motie.

De **voorzitter**: Ik ga twee toezeggingen noteren, uiteraard met uw goedvinden. De eerste toezegging gaat over een informatiebrief over de besteding van de 3 ton, zoals in het voorstel staat. De tweede toezegging is dat in de Kadernota de globaal geraamde kosten voor een kindcentrum worden opgenomen, waarna de raad op een later moment het definitieve besluit neemt. Heb ik de toezeggingen juist geformuleerd? Ik constateer dat dat zo is. U kijkt heel streng, meneer Van Oostrum. Ik word er bijna bang van.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Maar dat ben ik ook.

De **voorzitter**: Echt?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ja.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Streng maar rechtvaardig.

De **voorzitter**: Precies, maar de toezeggingen zijn dus goed geformuleerd. Zij worden toegevoegd aan de lijst die we hebben. Ik sluit daarmee de beraadslaging.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil hierbij niet meestemmen, omdat ik werk bij de Fortgensschool.

De **voorzitter**: Uitstekend, dat is logisch. Zullen wij deze stemverklaring ook toevoegen bij de motie? U mag het straks nog eens zeggen, maar de stemverklaring geldt dus voor beide stemmingen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik heb een vraag. Als je niet mee wil stemmen, dien je de raadzaal toch te verlaten? Of heb ik dat niet goed begrepen?

De **voorzitter**: Als je niet meestemt omdat er een belangenconflict is met je werkgever, mag je daarover een stemverklaring afleggen en kun je gewoon blijven zitten. Als een raadslid om wat voor reden dan ook niet wenst mee te stemmen zonder daarvoor een geldige reden te hebben of zonder daarover een verklaring af te willen leggen, moet diegene de zaal en misschien het pand even verlaten en even tijdelijk onvindbaar zijn.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ook ervaren raadsleden kunnen nog wat leren, zo blijkt maar weer.

De **voorzitter**: We gaan weer een digitale stemming proberen.

Het voorstel wordt met een digitale stemming (waaraan mevrouw Van der Krogt niet deelneemt) aangenomen met algemene stemmen.

De **voorzitter**: U ziet het: als u allemaal hetzelfde stemt, kan het apparaat het heel goed aan.

In stemming komt de gewijzigde motie 243 van de SP, GroenLinks en de PvdA.

De **voorzitter**: Ook nu geldt de stemverklaring van mevrouw Van der Krogt dat zij niet meestemt.

De gewijzigde motie wordt met een digitale stemming (waaraan mevrouw Van der Krogt niet deelneemt) aangenomen met algemene stemmen.

9. Benoeming commissievoorzitters

De **voorzitter**: Het gaat om de leden de heer Bremmer, mevrouw Schroot en mevrouw Van der Krogt als voorzitters van de drie vakinhoudelijke raadscommissies, mevrouw Van Meenen en mevrouw Zoun als plaatsvervangende voorzitters van de drie vakinhoudelijke raadscommissies en de heer Van Oostrum als voorzitter van de commissie Planning en Control. Herkent iedereen zich hierin? Dat is het geval. Deze stemming is schriftelijk, want het gaat over personen. Er worden nu stembriefjes uitgedeeld. Graag duidelijk aangeven of u voor of tegen bent, dus door iets door te krassen of te omcirkelen. Geen hartjes, smileys of andere leuke dingen toevoegen op het briefje, want dan is het ongeldig. Gaat u ermee akkoord dat de griffier en ondergetekende het stembureau vormen en de stemmen gaan tellen? Ik constateer dat de raad daarmee instemt; het alternatief is dat we nu drie mensen gaan aanwijzen. Ik schors de vergadering voor één minuut. Blijft u allen alstublieft op uw plek zitten, want dan kunnen we daarna door met het volgende agendapunt, dat ook een stemming vergt.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De stemmen zijn geteld. Er zijn 21 stemmen uitgebracht. Op de heer Bremmer zijn 21 stemmen uitgebracht, met 0 tegenstemmen. Op mevrouw Schroot zijn 20 stemmen uitgebracht, met 1 tegenstem. Op mevrouw Van der Krogt zijn 21 stemmen uitgebracht, met 0 tegenstemmen. Op mevrouw Van der Krogt zijn 21 stemmen uitgebracht, met 0 tegenstemmen. Op mevrouw Van Meenen zijn 21 stemmen uitgebracht, met 0 tegenstemmen. Op mevrouw Zoun zijn 20 stemmen uitgebracht, met 1 tegenstem. Op de heer Van Oostrum zijn 21 stemmen uitgebracht, met 0 tegenstemmen. Hierbij bent u allen benoemd. Gefeliciteerd en dank dat u dit wilt doen!

(Applaus)

10. Instellen commissie geloofsbrieven en benoemen leden

De **voorzitter**: De commissie onderzoekt de benodigde papieren om te bepalen of nieuw toe te laten raadsleden en de nieuw te benoemen wethouders aan de wettelijke vereisten voldoen. Het voorstel is om de leden de heer Bremmer, de heer Lavrijsen en de heer Posthuma in deze commissie te benoemen. De briefjes worden weer uitgedeeld en dezelfde randvoorwaarden zijn weer van toepassing: graag duidelijk aangeven of u voor of tegen bent en geen rare tekeningetjes. De griffier en ik gaan weer tellen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De uitslag van de stemming is bekend. Op de heer Bremmer zijn 20 stemmen uitgebracht, met 1 tegenstem. Op de heer Lavrijsen zijn 20 stemmen uitgebracht, met 1 tegenstem. Op de heer Posthuma zijn 21 stemmen uitgebracht, met 0 tegenstemmen. Gefeliciteerd met de benoeming in deze commissie!

(Applaus)

11. Voorbereiden Algemeen Bestuur Omgevingsdienst West-Holland (AB ODWH) 9 mei 2022

De **voorzitter**: Dit agendapunt is vervallen.

12. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Er is geen voorstel voor bekrachtiging van de geheimhouding.

13. Overig: motie 242 van Voorschoten Lokaal, het CDA, de VVD, GroenLinks, de PvdA en de SP over Ton van der Pol

De **voorzitter**: Ik zou aan de heer Bremmer willen vragen om het voorzitterschap over te nemen.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik denk dat dit een heel belangrijk punt is. Deze motie is geïnspireerd door het recente overlijden van Ton van der Pol en vraagt om een pad of straat in Voorschoten naar hem te vernoemen. Dat is goed verwoord in deze motie, die vreemd is aan de orde van de dag. De motie wordt ingediend door mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal en is medeondertekend door het CDA, de VVD, GroenLinks, de PvdA en de SP. Ik vraag mevrouw Zoun of zij behoefte heeft om de motie toe te lichten.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het is de eerste eigen motie die ik indien. Eigenlijk had ik gehoopt dat het een hele feestelijke motie had kunnen zijn. Helaas is het deze motie, want ik dien deze motie in naar aanleiding van het overlijden van meneer Van der Pol, Ton, die volgens mij bij iedereen bekend is. Het mooie bij Ton was dat iedereen gelijk was, behalve Sinterklaas en de burgemeester, want die kende hij wat beter. Ik heb inmiddels begrepen dat er een burgerinitiatief ligt. Dat was bij mij nog niet bekend. Ik heb in de Voorschotense Krant wel gelezen dat het initiatief er lag, met vooral een brede oproep naar de gemeente, dus naar de gemeenteraad en de burgemeester en wethouders, om hieraan gehoor te geven en dit stukje naar Ton te vernoemen. Ik ben blij dat de motie breed wordt gedragen door de meeste partijen. Ik hoop dat de burgemeester er iets over kan zeggen en uiteraard dat zij uitgevoerd kan worden. De motie luidt:

"Motie 242.

Constaterende dat:

- *Ton licht verstandelijk gehandicapt was maar daar totaal niet mee zat;*
- *Ton overal was, kletste tegen iedereen en één van de bekendste Voorschotenaren was;*
- *Ton gezellig praatte met alle burgemeesters en inwoners;*

overwegende dat:

- *wij Ton willen eren;*
- *er een verzoek ligt van inwoners en dit breed gedragen wordt;*

verzoekt college gehoor te geven aan het verzoek van inwoners en daarmee het pad dat begint tussen Zwaluwweg 4 en 6 en loopt naar het Burgemeester Van der Haarplein, het Ton van der Polpad te noemen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Voorschoten kent een aantal markante personen die vanuit onze jeugd tot onze huidige leeftijden bekend zijn. Ik noem bijvoorbeeld ook Piet de ijsman. Als er iemand zoiets verdient, is hij dat ook. Ik denk dat we niet alleen in straatnamen moeten denken, maar ook eens in het dorp moeten kijken naar een zithoekje met bankjes, foto's of inscripties van markante Voorschotenaren. Maar dit is een heel mooi initiatief, gewoon een begin van zoiets: laten we nou eens naambordjes ophangen waar geen discussie over is en waar alleen maar "hoi" onder hoeft te staan in plaats van een titel of iets anders. Ik vind dit een heel mooi initiatief.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Het voorstel van de heer Zoetemelk is mooi; dat is een goed en leuk idee, dat we van harte steunen. Uiteraard steunen wij van harte het idee dat er een pad naar de heer Van der Pol vernoemd wordt. Omdat het een burgerinitiatief was, dachten wij dat het niet per se nog met een motie en een raadsbesluit hoefde te gebeuren. Vandaar dat wij niet onder de motie staan, want het is juist een mooi initiatief vanuit het dorp. Vandaar dat wij de motie niet mede hebben ingediend, maar we steunen de oproep vanuit het dorp uiteraard van harte.

De **voorzitter**: Ik lees het beslispunt nog eens voor: "het pad dat begint tussen Zwaluwweg 4 en 6 en loopt naar het Burgemeester Van der Haarplein, het Ton van der Polpad te noemen". We gaan naar de reactie van het college op wat mevrouw Zoun en anderen hebben ingebracht.

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Dank aan eenieder, aan alle inwoners die het burgerinitiatief hebben ondertekend en ook dank dat deze motie hier voorligt, want zij geeft aan wat voor plek Ton van der Pol heeft ingenomen in de samenleving van Voorschoten. Mijn eerste kennismaking met Ton - ik kijk even naar mevrouw Van der Krogt - was vorig jaar juli, bij de muziekuitvoering in

het park, de eerste in het coronatijdperk. Ineens stond Ton naast mij. Ik kende hem niet. Hij drukte mij letterlijk een mapje in de handen met allemaal artikelen over Sinterklaas. Hij ging niet van mijn zijde weg totdat ik zou zeggen dat de Sinterklaasintocht dit jaar inderdaad door zou gaan. Ik kon dat natuurlijk niet met zekerheid zeggen. Uiteindelijk hebben we het gelukkig kunnen laten doorgaan voor eenieder, vooral voor de kids. Sindsdien was ik absoluut een van zijn beste vriendinnen. Als ik hem in het dorp zag, kreeg ik altijd een zwaai, een blik, een praatje of anderszins. Ik begrijp dus heel goed waar het verzoek vandaan komt en ik kan het ook absoluut plaatsen. Ik ga u wel heel eerlijk zeggen dat ik deze motie, zoals die hier nu voorligt, niet ga uitvoeren, omdat we niet zomaar aan iedereen straatnamen kunnen toekennen. Daar zijn echt procedures voor. Er vindt uiteindelijk altijd bijvoorbeeld een achtergrondcheck plaats en we hebben met elkaar ook randvoorwaarden vastgesteld. Dus hoe sympathiek ook, ik kan dit niet zomaar zonder meer uitvoeren. Ik zeg u ook heel eerlijk dat er, zoals de heer Zoetemelk aangaf, meer karakteristieke of markante Voorschotenaren zijn waarvan we eigenlijk allemaal vinden dat zij een blijvend plekje verdienen in onze samenleving. Daar zou ik graag naar op zoek willen gaan: hoe wij een plek kunnen creëren. Ik heb daar wel wat ideeën over. Ik zeg in alle eerlijkheid dat ik die hier niet durf te lanceren, maar ik heb er al over nagedacht hoe we markante Voorschotenaren een plekje kunnen blijven geven in onze samenleving, een plek waar mensen ook heen kunnen. Dat geldt niet alleen voor Ton van der Pol, maar inderdaad ook voor de ijscober, en wellicht zijn er nog andere Voorschotenaren die ik niet ken maar die u ongetwijfeld wel kent. Als ik de motie zo mag lezen - zoek een plek waar we markante, karakteristieke Voorschotenaren een blijvende plek geven in onze samenleving - ga ik dat dus sowieso doen. Met het pad zoals dat hier voorligt, ga ik dat op dit moment niet doen. Dat zeg ik u in alle eerlijkheid. We hebben dus hetzelfde idee, maar over de uitvoering lopen onze wegen wellicht iets uiteen. Maar we hebben uiteindelijk hetzelfde doel voor ogen. Die harde toezegging kan ik u dus doen. U vraagt mij dan natuurlijk wanneer ik daarmee terug kan komen naar de raad. Vindt u het goed als ik daarmee na de zomer terugkom naar de raad met een idee over hoe die plek kan worden vormgegeven? Geef mij even de tijd daarvoor, zodat ik hopelijk een goed voorstel of een goed idee bij u kan neerleggen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik denk dat ik namens ons allen spreek: ik denk inderdaad dat een mooi plekje om deze man en eventueel ook anderen te eren, voor ons goed is. Ik wil de burgemeester wel vragen om ook contact te zoeken met de initiatiefnemers van het burgerinitiatief en daarmee vooral in gesprek te gaan over wat voor hen passend is.

Burgemeester **Stemerink**: Voorzitter. Uiteraard ga ik met de initiatiefnemers in gesprek, maar ik ga het dan dus wel breder trekken. Ik hoor hun ideeën aan, maar ik ga dit plaatsen in het brede kader dat ik heb geschetst.

De **voorzitter**: Om het formeel goed af te sluiten: ik neem aan dat de motie niet in stemming zal worden gebracht, gelet op de toezegging van de burgemeester om na de zomer van dit jaar, 2022, hierop terug te komen in de raad na een brede consultatie onder de raadsleden maar ook onder de initiatiefnemers van het burgerinitiatief. Dat zijn mijn woorden, maar ik mag als laatste iets hierover zeggen. Ik constateer dat de motie inderdaad wordt ingetrokken. Ik geef de leiding weer over.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

14. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u hartelijk voor deze mooie, fijne raadsvergadering. Wel thuis, maar we gaan beneden eerst nog even aan de borrel. Dank u wel. Hierbij sluit ik deze raadsvergadering.

De voorzitter sluit om 22.58 uur de vergadering.

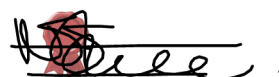
Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 2 juni 2022.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stemerink